БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 193 (16.883). • 19 август 1977 йил, жума • Баҳоси 2 тийин.

Суратда: учрашув пайти.

(«Труд»дан).

УМУМХАЛҚ МУСОБАҚАСИНИНГ ҚУДРАТИ

ПАРТИЯ ҲИСОБОТ-САЙЛОВ ЙИҒИЛИШЛАРИ

Партия группалари, цех ва бошланғич партия ташкилотлари ҳаётга яқинлиги, қайноқ иш жараёнида, кишилар орасида иш кўришлари, кенг халқ оммасининг биринчи етакчилари эканлиги туфайли уларни ҳақли равишда партиянинг жанговар ячейкалари деймиз. Улар ҳамиша омма орасида бўлиб, уларнинг руҳи-кайфиятини билиб, иши, интилишларидан хабардор ҳолда катта ташкилотчилик ва тарбиявий иш олиб борадилар. Партиямизнинг барча қарорлари ана шу қуйи жанговар ячейкалар орқали кишиларга, ҳатто энг чекка жойлардаги коллективларга ҳам тез орада етиб боради. Улар бу қарорларни амалга оширишнинг жанговар ташкилотчилари бўлиб майдонга чиқадилар. Шу жиҳатдан қараганда ҳақиқатда ҳам КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев алоҳида таъкидланганидек: «ҳатто энг ничкина партия ташкилоти ҳам ҳамма нарсани яхши ҳисоблаб чиқса, ҳамма нарсани пайқаб олса, ҳамма нарсани ишга солса, кўп нарсалар қилиши, кўпгина янги имкониятларни топиши мумкин».

Партия ташкилотлари ҳаётида муҳим давр — партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари бошланган кезда қуйи жанговар ячейкалар фаолиятини шу жиҳатдан кўриб чиқиш, таҳлил қилиш, баҳолаш ва келгуси вазифаларни белгилаб олиш ниҳоятда муҳимдир. Ҳозирги кунда партия группалари ва цех партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ўтяпти. Яқин вақт ичида бошланғич партия ташкилотлари ҳам ҳисобот даврида қилинган ишларга якун ясаб, навбатдаги вазифаларни белгилаб олишга киришадилар.

Бу йилги партия ҳисобот-сайлов йиғилишлари меҳнаткашларнинг сиёсий ва меҳнат активлиги ниҳоятда жўш урган, ҳамма ерда Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига қизғин тайёргарлик кўрилиб, катта мажбуриятлар олиб иш кўрилаётган, умумхалқ мусобақаси СССР янги Конституцияси муҳокамаси жараёнида яна ҳам авж олган бир вазиятда ўтмоқда. Конкрет вазифаларни ҳал қилишда яхши тажриба тўплаган, партиямиз қўяётган вазифаларни кенг меҳнаткашлар оммасига етказиб, уларни янги-янги зафарларга чорлаётган қуйи партия ташкилотлари бу йилги шароитда ўз жанговарликларини яна ҳам оширишга муваффақ бўлдилар. Улар коммунистларнинг авангардлигини таъминлаб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашни омманинг жонажон ишига айлантириб юбора олдилар.

Эндиликда ўтаётган партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида қуйи партия ташкилотлари қилинган ишларга якун ясаш билан бирга, КПСС XXV съезди ва партия Марказий Комитети Пленумларининг қарорларини оғишмай бажариш йўлидаги ўз фаолиятларини ҳар томонлама чуқур таҳлил қилиб чиқаётирлар. Келгусида партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар савиясини, коммунистларнинг активлиги ва авангардлигини оширишга қаратилган конкрет тадбирлар белгилаб олаётирлар. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари етуклик кўриги бўлибгина қолмай ўзаро талабчанлик, қилинган ишларни танқидий назар билан баҳолаш, келажакка назар ташлаш, тўпланган тажрибаларни умумлаштиришда муҳим воситадир.

Узбекистон Компартияси составида ҳозирги кунда 11.304 та партия группалари, 20.209 та цех партия ташкилотлари ва 16.393 та бошланғич партия ташкилотлари иш олиб бормоқда. Бу республикамизда коммунистик қурилиш вазифаларини муваффақиятли ҳал этишда ғоятда катта куч бўлиб, улар кенг меҳнаткашлар оммасини ўнинчи беш йиллик планларини муддатидан олдин ошириб бажариш ишига сафарбар этишда катта ташкилотчилик кўрсатмоқдалар. Мана шу қуйи партия ташкилотлари кўпдан-кўп қимматли ташаббусларнинг ташкилотчилари ва ижодкорлари бўлиб майдонга чиқмоқдалар. Шахсий беш йиллик планларини муддатидан олдин бажариш, қолоқларсиз ишлаш, иш жойида юксак сифат ва самарадорликка эришиш, объектларни ўз муддатида фойдаланишга топшириш сингари эндиликда кенг ёйилган ташаббусларнинг бошловчилари энг аввало коммунистлардир. Партия ташкилотлари қуйидан вужудга келаётган бундай ташаббусларни ўз вақтида илғаб олиб кенг ёйишга муваффақ бўлмоқдалар.

Республикамизда қизғин бошлаб юборилган партия ҳисобот-сайлов йиғилишларида партия ташкилотларининг ўтган ҳисобот даврида ғоявий-сиёсий ишларни қай даражада йўлга қўя олганликларини, коммунистларнинг марксча-ленинча таълими ва иқтисодий ўқувини қандай ташкил этганликларини ва унинг самарасини баҳолаш, меҳнаткашларни юксак онглилик, совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм руҳида тарбиялаш соҳасида, коммунистларнинг авангардлигини таъминлашда қанчалик яхши тажриба тўплаганлигини билиш, йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни аниқлаб олиш керак бўлади. Жуда кўп партия ташкилотлари ҳисобот-сайловларга катта тайёргарлик билан келдилар.

Шу жиҳатдан олганда Андижондаги «Электродвигатель» заводи, Усмон Юсупов районидаги «Узбекистон Компартияси 50 йиллиги» совхози бошланғич партия ташкилотларининг ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш юзасидан ишлаб чиққан тадбирлари ўзининг аниқ ва пухталиги билан диққатга сазовордир. Ҳозирги кунда область, шаҳар, район партия комитетлари ҳамда корхона ва хўжалик партия ташкилотлари қуйи жанговар ячейкалар ишига раҳбарлик ва ғамхўрликни янада яхшилаб, уларга йиғилишларни тайёрлаш ва ўтказишда яқиндан ёрдам беришлари зарур.

Коммунистларнинг катта кўпчилик қисми йиғилишларга тайёргарлик кўриш ва ҳисобот докладлари тайёрлашда актив иштирок этишларига эришиш айниқса муҳимдир. Ҳисобот докладлари бутун йиғилишга руҳ киритади, унинг мазмун ва маромини белгилаб беради. Йиғилишнинг қанчалик самарали ва таъсирчан ҳамда танқид ва ўз-ўзини танқид руҳида ўтиши энг аввало докладда кўтарилган масалаларга боғлиқлигини унутмаслик керак. Шундай бир вазият яратиш даркки, токи сўз олган ҳар бир коммунист ишдаги камчилик ва нуқсонларни партиявий принципиаллик билан очиб ташлай олсин, умумий ишга фойда келтирадиган таклифлар билдирсин, яхши тажриба ва қимматли ташаббусларни қўллаб чиқсин. Партия комитетлари эса коммунистларнинг партия, хўжалик органлари адресига билдирган барча танқидий фикр-мулоҳазалари ва таклифларини сезгирлик билан эътиборга олишлари ва уларни амалга ошириш чора-тадбирларини кўришлари керак.

Партия ташкилотлари ҳисобот-сайлов йиғилишлари КПСС Устави ва партия ички ҳаёти нормаларига қатъий амал қилинган ҳолда ишчанлик билан ҳамда ўзаро талабчанлик вазиятида ўтишига эришмоқлари керак. Токи қуйи партия ташкилотининг ташкилотчилик ва тарбиявий ишлар олиб боришда тўпланган тажрибаси умумлаштирилсин, камчилик ва нуқсонларни бартараф қилиш йўллари белгилаб олинсин.

◆ РЕСПУБЛИКА МЕҲНАТКАШЛАРИ ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА МУНОСИБ СОВҒА ТАЙЁРЛАШ УЧУН КУРАШМОҚДАЛАР

◆ «ОҚ ОЛТИН» ДАЛАЛАРИДА ҲОСИЛ ТЎПЛАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

◆ ҚАРДОШЛАР КУМАГИ — МУВАФФАҚИЯТЛАР ГАРОВИ

◆ МЎЛ-КЎЛ ОЗУҚА УЧУН КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ДАСТЛАБКИ ДОВОН

Республика деҳқонлари яна бир катта маррани эгалладилар. Улар бир миллион тонна маккажўхори кўкпоясидан силос бостириб, дастлабки довондан ўтдилар. Бу миқдор қишки запаснинг учдан бир қисмини ўз ичига олади.

Наманган, Тошкент, Қашқадарё областларининг хўжаликлари маккажўхори ўримини қизғин суратда олиб бормоқдалар. Бу областларнинг қатор илғор хўжаликлари ҳар гектар майдондаги маккажўхоридан 350—400 центнердан силос бостирмоқдалар. Ишнинг тез суръатлар билан боришида илғорлар тажрибаси яхши қўл келмоқда. Айниқса Наманган область Норин районидаги СССР 50 йиллиги номли колхознинг рационализаторлари таклифи бўйича иш олиб бораётган хўжаликлар яхши натижага эришмоқдалар.

Республикада жамоат чорвачилиги учун бу йил 5,2 миллион тонна дағал ем-хашак тайёрлаш мўлжалланмоқда. Бу соҳада ҳам ғоятда тез суръатлар билан иш олиб борилаётир.

АМАЛИЙ ТАКЛИФЛАР

Тожикистон ССР Регар районидаги Ленин номли колхоз раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Асқарали Мирзаев бошлиқ ўзаро текшириш бригадаси мусобақадош Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозда мусобақа шартларининг бажарилишини назоратдан ўтказмоқда.

Тожик дўстларимиз Аҳмаджон Солибоев бошлиқ пахтачилик бригадаси далаларидан иш бошлади.

— Ҳосил чўғи яхши, — деди Асқарали Мирзаев ғўзаларни эгиб кўриб, — ҳар тупида 8-10 та тўқ кўсак бор. Лекин парваришни кучайтириш керак.

— Ҳосилни машинада ким теради? — сўради Ленин номли колхоз инженер-механиги Омонбой Каримов.

— Мен тераман, — жавоб қилди бригада механизатори Зокир Асқаров. — Чигитни ўзим экқан эдим, парваришни ўзим ўтказдим, энди ҳосилни ҳам саранжом-саришталайман.

Тожик дўстларимиз механизаторнинг сўзларидан мамнун бўлишди.

Гектаридан 50 центнердан хирмон кўтариш учун курашаётган Тошканбой Темиров бригадасидаги ғўзаларнинг ҳолати мусобақадошларда яхши таассурот қолдирди. Кўсаклар тўлишиб очиламан деб турибди. Шу бригада даласида Тошканбой Темиров билан Ленин номли колхоз бригадири Икромали Эргашев эллик центнерликдан маррани эгаллаш учун яна бир карра қўл олишди.

— Об-ҳаво қулайлиги, ҳарорат пасаймаётгани туфайли ғўзаларингизда бачки шохлар ўсиб кетибди, — деди И. Эргашев, — дарҳол уни йўқотмасангиз машина терими пайтида халақит беради. Айрим қаторларда бегона ўтлар ҳам пайдо бўлибди.

Т. Темиров касбдошининг фикрини тўла маъқуллади, узоғи билан 3-4 кунда бачки шохлар, бегона ўтларни бутунлай йўқотишга сўз берди.

Хўжаликнинг бошқа бригадаларидаги ғўзалар ҳам кўздан кечирилиб, аҳвол танқидий тарзда таҳлилдан ўтказилди. Мусобақадошлар қишлоқ хўжалик заракунандалари, хусусан кўсак қуртига қарши қаттиқ курашни давом эттириш керак, деб маслаҳат бердилар.

Тожикистонлик мусобақадошлар ғўза парвариши давридаги оммавий-сиёсий, ташкилий-тарбиявий ишларни пахта терими даврида ҳам кучайтириш зарурлигини айтдилар. Бунга жавобан Ҳ. Турсунқуловчилар дала шийпонлари қайта жиҳозланаётгани, плакатлар, расмлар билан безатилаётгани, «Кўрсаткич тахтаси», «Ҳурмат тахтаси» ташкил қилинаётганини айтишди. Колхоз партия комитети пахта йиғим-теримини оқолтинликлар методи асосида ўтказиш даврида амалга ошириладиган ишларнинг катта режасини белгилаб олди.

Мусобақа шартларининг бажарилишини текшириш жараёнида ҳар икки томон 40 центнерлик ҳосил餘 маррасини қайта-қайта тилга олди. Ҳа, мусобақадошлар юбилей йилида бу маррани сўзсиз эгаллайдилар. Бутун куч, техника воситалари, ички имкониятлар шу мақсад йўлига сафарбар этилмоқда.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ҚАРШИ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда Қашқадарё область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Область партия комитетининг биринчи секретари Р. Ғойибовнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми якунлари ва область партия ташкилотининг КПСС XXV съезди қарорлари асосида партияга қабул қилиш ва ёш коммунистларни тарбиялаш ишини янада яхшилаш соҳасидаги вазифалари тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

Пленумда Нишон район партия комитетининг биринчи секретари Ж. Хушназаров ипатоволиклар методи асосида пахта, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини қисқа муддатларда ўриб-йиғиб олиш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида ахборот берди.

Пленумда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолигига кандидат Г. М. Орлов нутқ сўзлади.

Пленум муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилди.

СОВЕТ—ЮГОСЛАВИЯ МУЗОКАРАЛАРИ ТУГАДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев билан ЮСФР президенти, ЮКС Раиси И. Броз Тито ўртасидаги музокаралар 18 август куни Кремлда тугади.

Музокараларда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, РСФСР Министрлар Советининг Раиси М. С. Соломенцев, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. В. Русаков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. В. Архипов, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ЮСФРдаги элчиси В. И. Степаков;

Югославия томонидан — ЮКС Марказий Комитети Президиуми ижроия комитетининг секретари С. Доланц, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, Черногория Социалистик Республикаси Президиумининг Раиси В. Милатович, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФР Иттифоқ ижроия вечеси раисининг ўринбосари, ЮСФР ташқи ишлар иттифоқ секретари М. Минич, ЮКС Марказий Комитети Президиуми ижроия комитетидаги секретарь А. Грличков, ЮСФР Иттифоқ ижроия вечесининг аъзоси, ЮСФР ташқи савдо иттифоқ секретари Э. Лудвигер, ЮКС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЮСФРнинг СССРдаги элчиси И. Смоле қатнашдилар.

Дўстлик ва ўртоқларча ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган музокаралар чоғида иккала мамлакат халқларининг манфаатларини кўзлаб, КПСС билан ЮКС ўртасидаги, СССР билан ЮСФР ўртасидаги ҳар томонлама дўстона ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш масалаларини муҳокама қилиш давом эттирилди.

Актуал халқаро проблемалар ҳам кўриб чиқилди. Бу проблемаларнинг ҳал этилиши қуролланиш пойгасини чеклашга, кескинлик манбаларини ва можароли ҳолатларни тугатишга олиб келган бўлур эди. Жаҳондаги сиёсий иқлимни соғломлаштириш мақсадида барча тараққийпарвар кучларнинг ҳамжиҳат ҳаракатини мустаҳкамлаш имкониятлари ҳам муҳокама қилинди. Қитъада конфронтация ва уруш ларзаларидан ҳоли бўлган ҳамкорлик вазиятини вужудга келтириш учун Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи акти қоидаларини изчиллик билан амалга ошириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг баъзи масалалари юзасидан фикрлашув давом эттирилди.

Томонлар бўлиб ўтган Совет — Югославия музокараларидан ва уларнинг натижаларидан мамнун эканликларини изҳор этдилар.

Музокараларнинг якунлари юзасидан Совет — Югославия қўшма ахбороти келишиб олинди.

(ТАСС).

Суратда: музокаралар пайти.

(«Правда»дан).

ҚАРДОШЛАРЧА УЧРАШУВ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев Совет Иттифоқида дам олаётган Португалия Компартиясининг Бош секретари А. Куньял билан 17 августда учрашди. Алваро Куньял Португалия коммунистлари мамлакат меҳнаткашларининг иқтисодий ва социал манфаатлари ҳамда демократик ҳуқуқлари учун, Португалия халқининг демократик тузумнинг ғалабаларини ҳимоя қилиш учун, тинчликсевар ташқи сиёсат ва кескинликни юмшатиш жараёнини чуқурлаштириш учун олиб бораётган кураши тўғрисида гапириб берди. Иқтисодий қурилишда совет халқининг эришаётган муваффақиятлари, социалистик демократиянинг изчиллик билан ривожлантирилаётганлиги, КПССнинг тинчлик, кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш учун кураши барча прогрессив кучларнинг меҳнаткашлар ва халқлар манфаати йўлидаги курашига қўшилаётган бебаҳо ҳиссадир.

Л. И. Брежнев А. Куньялга Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг партия XXV съезди қарорларини амалга ошириш йўлидаги бунёдкорлик иши тўғрисида, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда ва янги Конституция лойиҳасининг умумхалқ томонидан муҳокама қилинаётганлиги муносабати билан совет кишиларининг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги кучайиб бораётганлиги тўғрисида ахборот берди. Учрашувда таъкидлаб ўтилдики, янги оммавий қирғин қуроли ёрдамида қуролланиш пойгасини кучайтиришга уриниш бошланган ҳозирги пайтда социал тараққиёт, миллий мустақиллик, тинчлик, хавфсизлик ва халқлар ўртасида ҳамкорлик йўлида халқаро коммунистик ҳаракатнинг, барча демократик кучларнинг курашини жипслаштириш ҳар қачонгидан кўра муҳим аҳамият касб этади.

Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети, барча совет коммунистлари номидан меҳнаткашларнинг энг муҳим манфаатлари учун, Португалиянинг 25 апрель революцияси мамлакат учун бошлаб берган йўлдан ривожланишини давом эттириш учун Португалия Компартиясининг олиб бораётган изчил кураши билан чуқур бирдамлик изҳор қилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Португалия Коммунистик партияси ўртасидаги муносабатлар учун характерли бўлган қардошларча дўстлик руҳида ўтган учрашувда муҳокама қилинган барча масалалар хусусида қарашларнинг тўла бирлиги қайд этилди.

Учрашувда КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг биринчи ўринбосари В. В. Загладин, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов иштирок этдилар.

«АРКТИКА» АТОМ МУЗЁРАР КЕМАСИ ШИМОЛИЙ ҚУТБДА!

СОВЕТ ФАНИ ВА ТЕХНИКАСИНИНГ ЖУДА КАТТА ҒАЛАБАСИ

Шимолий қутб, «Арктика» атом музёрар кемасининг борти, 18 август. (ТАСС махсус мухбири). 17 август Москва вақти билан соат 04 у 00 минутда «Арктика» атом музёрар кемаси Шимолий Қутбнинг географик нуқтасига етди. Бутун денгизда сузиш тарихида биринчи марта кема марказий қутб ҳавзасидаги қалин муз қопламини ёриб ўтиб, шижоат билан сузишда ер куррасининг энг юқори чўққисига кўтарилди. Денгизчилар кўп авлодлари ва қутб тадқиқотчиларининг асрий орзулари рўёбга чиқди!

СССР байроғини тиккан жаҳонда энг кучли музёрар кеманинг Шимолий Қутб сари юқори кенгликлардан ўтиши — совет фани ва техникасининг янги катта ғалабасидир. Бу сафар — совет кемасозлиги ва денгиз флоти техникавий қудрати ҳамда мукаммаллигининг, муз ёриб сузишни илмий, тактик ва навигацион жиҳатдан таъминоти юксак даражада эканлигининг, атомоход экипажи тажрибаси, маҳорати ва мардлигининг далилидир.

Сузишда қатнашган денгизчилар, учувчилар, олимлар ўзларининг бу ғалабасини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишладилар. Юқори кенгликларга қилинган сафар раҳбарлари — СССР денгиз флоти министри Т. Б. Гуженко ҳамда «Арктика» атом музёрар кемасининг капитани Ю. С. Кучиев кема бортидан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневга рапорт йўлладилар. Тарихий воқеадан хотира сифатида Шимолий Қутб географик нуқтасидаги денгиз тубига СССР Давлат гербининг тасвири туширилган, кема номи, координатлари сув устида сузадиган кема Қутбга етган кун — 1977 йилнинг 17 августи ёзилган металл тахта туширилди.

«Арктика» атом музёрар кемаси белгиланган йўлидан сузишни давом эттирмоқда.

ТЕЛЕГРАММА

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Кеча редакциямиз «Ўзбекистон» теплоходидан қувончли телеграмма олди. Кема капитани Рева, унинг биринчи ёрдамчиси Базоев, кема касаба союз комитети раиси Дементьев имзолаган бу телеграммада шундай дейилади:

«15 августда, кемада СССР Давлат байроғи кўтарилган куннинг 15 йиллигида «Ўзбекистон» теплоходи 1 миллион 200 минг миль масофа босиб, 500 минг йўловчига хизмат қилди, 15 минг тонна юк ташиб, СССР денгиз флоти министрлигининг Қора денгиз пароходчилиги кемалари мусобақасида бир неча марта ғолиб чиқди».

Юксак ишлаб чиқариш маданиятига эга бўлган кеманинг коммунистик меҳнат экипажи, дейилади телеграммада, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига олинган юксак мажбуриятларни муддатидан илгари ошириб бажаришга қатъий аҳд қилган. Теплоход денгизчилари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, жаҳон денгизларида республика номини бундан буён ҳам шарафлайверадилар.

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМГА КАТТА ЭЪТИБОР

КПСС Марказий Комитетининг бўлимлари янги ўқув йилида иқтисодий таълим масалалари юзасидан кенгаш ўтказдилар.

Кенгаш қатнашчилари иқтисодий таълим системасида янги ўқув йилига тайёргарлик тадбирларини, КПСС XXV съездининг қарорлари асосида ишни янада юксак даражага кўтариш йўлларини муҳокама қилдилар.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети пропаганда бўлимининг мудири Е. М. Тяжельников нутқ сўзлади.

(ТАСС).

СССР КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

ҲАЁТИМИЗНИНГ АСОСИЙ ҚОНУНИ

СССР янги Конституциясининг лойиҳаси мамлакатда уч ойдан бери умумхалқ муҳокамасидан ўтказилмоқда. Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1977 йил май Пленумида қилган докладида бундай деган эди: «Биз лойиҳа устида ишлар эканмиз, давомийлик заминида қаттиқ турдик. Унда социалистик типдаги Конституциянинг В. И. Ленин белгилаб берган ўзига хос хусусиятлари сақланиб қолинди ва ривожлантирилди. ...Партия Конституцияни революция ғалабаларининг тасдиғи деб ва шу билан бирга социалистик қурилиш асосий вазифалари ва мақсадларининг эълон қилиниши деб билган.

Бизнинг 1918 йилги биринчи РСФСР Конституциямиз ана шундай бўлган эди...»

БИРИНЧИ КОНСТИТУЦИЯМИЗ МАНА ШУНДАЙ БЎЛГАН ЭДИ

Бу тарихий ҳужжат ўша унутилмас йилнинг 10 июль куни, Советларнинг Москвада, Большой театрда бўлиб ўтган V Бутунроссия съезди якунловчи мажлисида қабул қилинди. Конституциянинг асл нусхаси биз учун ва авлодлар учун Октябрь революцияси марказий давлат архивида сақланмоқда. Биз ҳозир шу архивда турибмиз.

Юпқа, пишиқ картондан ясалган оддий муқова ичида ҳужжатлар тикилиб, унга 1235-фонд деб белги қўйилган. Улар орасида биринчи Конституциянинг тексти бор. У машинкада ёзилган. Қоғози анчагина сарғайган. Бунинг сабаблари тушунарли албатта: чунки асл нусха сал кам 60 йилдан бери сақланмоқда, юмалоқ печать ва Советларнинг Бутунроссия V съезди раиси, Бутунроссия Марказий Ижроия Комитетининг Раиси Яков Михайлович Свердловнинг, Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети секретарининг ва Бутунроссия Марказий Ижроия Комитети Президиуми аъзоларининг имзолари яққол кўриниб турибди.

Конституциянинг қабул қилиниши ғоят буюк тарихий аҳамиятга молик иш бўлди. Бу жуда муҳим ҳужжатнинг ҳар бир моддаси Лениннинг йўл-йўриқлари асосида ва унинг иштирокида ишлаб чиқилган эди. Владимир Ильич партия Марказий Комитетининг комиссиясига бошчилик қилди, шу комиссияга съездга тақдим қилиш учун Конституция лойиҳасини узил-кесил ишлаб чиқиш топширилган эди. У тайёрланаётган ҳужжатга ўз тузатишларини киритди. В. И. Ленин томонидан 1918 йил январида ёзилган ва Советларнинг Бутунроссия III съездида Совет ҳокимиятининг программа ҳужжати сифатида қабул қилинган. Машҳур «Меҳнаткаш ва эксплуатация қилинувчи халқ ҳуқуқлари Декларацияси» Конституция ишига муқаддима тарзида тўла-тўкис киритилди. Ленин РСФСР граждалари эркинликларини реал равишда таъминлаш тўғрисидаги масала таърифи хусусида принципиал йўл-йўриқлар берди. Унинг таклифига биноан Совет республикасидаги миллатлар ва ирқларнинг тенг ҳуқуқлилиги тўғрисидаги модда қўшилди, бошқа баъзи моддалар таърифлаб берилди.

1918 йил ёш Совет республикаси учун қийин пайт эди. Съезд Совет ҳукуматининг сиёсатини бадном қилишга уринган сўл эсерларга қарши ўткир кураш вазиятида ўтди. Владимир Ильич съездда халқ комиссарлари кенгашининг фаолияти тўғрисида доклад қилиб, контрреволюционерларга кескин зарба берди.

Ленин совет кемасини пролетар диктатурасининг дастлабки ойларидаги бўронлар ва аёзлар орқали оқилона ва қатъият билан бошқариб борди. Съезд ишининг якунловчи кунидаги завқ-шавқли дамларнинг сабаби ҳам равшан. РСФСР Конституцияси — биринчи Совет Конституцияси ҳозир бўлган барча кишиларнинг қарсаклари остида бир овоздан қабул қилинди. Делегатлардан бири «...Бутун рус революцияси ўртоқ Ленин номи билан, унинг донишмандлиги ва ақл-заковати билан боғланган. Яшасин ўртоқ Ленин!» деб хитоб қилганида бутун зал аҳли унинг бу гапларини қарсаклар билан кутиб олди.

Конституция 1918 йил 19 июль куни «Известия» газетасида эълон қилинган кундан бери ёш Совет республикаси ҳаётининг Асосий Қонуни, Советлар мамлакати меҳнаткашлар оммасининг Ленин партияси раҳбарлигида капитализмдан социализмга ўтиш давридаги туб вазифаларни муваффақиятли ҳал этиши учун курашда қудратли ташкил этувчилик омили бошқа Совет республикаларида давлат қурилиши учун намуна бўлиб қолди.

Москванинг ҳамма районларида съезддан кейин меҳнаткашларнинг кўп кишилик митинглари бўлиб ўтди. Пойтахтнинг Хамовнический районида бўлган ана шундай митинглардан бирида В. И. Ленин айтганидек. «Советларга ўхшаб, революцион кураш даврида вужудга келтирилган Совет Конституцияси меҳнаткашлар ҳокимиятини Давлат ҳокимияти...» деб эълон қилган. Бу Конституция «бутун дунё пролетариатининг эзгу-орзуларини ифодалайди».

Совет кишилари ҳаётимизнинг Асосий Қонуни — СССР янги Конституцияси лойиҳасини якдиллик билан маъқуллаб, СССРда ривожланган, етук социализм қурилганлигини ифтихор билан айтмоқдалар. Улар буни Улуғ Октябрь ишининг бевосита давоми деб, ўлмас Ленин ғояларининг ижодий амалга оширилиши деб билмоқдалар.

В. КНЯЗЕВ,
ТАСС мухбири.
Москва.

Мусобақа кундалиги

ТЎРТ ЙИЛЛИК ТОПШИРИҚ БАЖАРИЛДИ

«Наманганводстрой» трестининг 2-кўчма механизациялашган колонна аъзолари айни кунларда Поп сув омбори қурилишида меҳнат қилмоқдалар. Механизаторлар Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига юксак социалистик мажбуриятлар олишган. Меҳнатни янгича ташкил этиш, техникани бекор туриб қолишига йўл қўймаслик — илғорларнинг шиори.

Яқинда механизаторлар ўз ҳамкасблари — скреперчи Э. Қодирназаровни катта ғалаба билан табрикладилар. У тўрт йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарди. У ҳар куни планни икки ҳисса қилиб бажаришга эришди.

Моҳир скреперчи янги маррани кўзлаб ишламоқда. Еттинчи ноябрга қадар ярим йиллик топшириққа тенг миқдорда қўшимча иш бажармоқчи. Бу Э. Қодирназаровнинг Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига муносиб совғаси бўлади.

ҲАММА НАРСА ТАХТ

Наманган областидаги пахта заводларида юбилей йили ҳосилини қабул қилишга ҳамма нарса тайёр қилиб қўйилди. Пахта тозалаш корхоналарида 50 дан кўп янги замонавий асбоб-жиҳозлар, унумли ишлайдиган қуритиш барабанлари ўрнатилди. Норин, Гулбоғ, Учқўрғон пахта тозалаш заводларида қўшимча пресс ва линтерлар монтаж қилиб бўлинди.

Капитал ремонтдан чиқарилган пахта заводлари йиллик мажбуриятда белгиланганидан 60 минг тонна кўп хом ашёни қайта ишлаш учун қабул қила олади.

Янгийўлдаги Биохимия заводида витаминли ачитқи ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бундай ачитқилар чорвачиликда муҳим аҳамиятга эга. Айниқса омухта ем тайёрлашда кенг қўлланилади. Ачитқи тайёрлаш цехининг ишчилари ўртасидаги мусобақада мастер Н. Сергеева бошлиқ бригада аъзолари пешқадамлик қилмоқда. Коллектив саккиз ойлик топшириқларни барвақт адо этди. Суратда: мастер Н. Сергеева.

И. Глауберзон фотоси.

ДЕФОЛИАЦИЯ — МАШИНА ТЕРИМИДА МУҲИМ ОМИЛ

Республикамиз пахтакорлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ мусобақасига қўшилиб, 5 миллион 360 минг тонналик мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган мўл «оқ олтин» ҳосили етиштирдилар. Хўжаликлар ғўза парваришини давом эттира бориб, ҳосил йиғим-теримига сўнгги тайёргарлик ишларини олиб боряптилар. Бу тадбирлар йиғим-теримда қўл меҳнатини кўпроқ қисқартириш, республика бўйича машина терими салмоғини 70 процентгача етказиш шиори остида амалга ошириляпти.

Машина терими муваффақияти кўпроқ терим олдидан баргларни тўктириш — дефолиацияни ўз вақтида ва сифатли ўтказишга боғлиқдир. Бу йилги кўклам ва ёз иссиқ келганлиги билан бошқа йиллардан фарқланади. Пахта қатор йилларга қараганда анча барвақт очилаётир. Бу факт колхоз ва совхозларда дефолиацияни ўз вақтида ўтказиш кераклигини эслатади. Пешқадам хўжаликлар буни ҳисобга олиб, дефолиацияни 25 августдан қолдирмай бошлаш ва биринчи даврасини 5-10 сентябргача тугаллашни кўзлашяпти.

Дефолиацияни бошлашда ҳар бир даладаги экиннинг пишиш даражаси ҳисобга олинади. Ғўза пишиб етилиш фазасида ва табиий равишда барг ташлашнинг бошида бўлиши керак. Бундай пайтда дефолиантлар ғўзанинг табиий пишишини тезлатади, баргларни тўкиб кўсакларнинг очилишини жадаллаштиради.

Бу йилги шароитда ғўзанинг ўрта толали навлари дефолиациясини:

— жанубий районларда 3-4 тадан кўсак очилганида;
— шимолий районларда 2-3 тадан кўсак очилганида бошлаш тавсия этилади

Ингичка толали пахта экилган майдонларда ғўза дефолиацияси асосий тўпларнинг кўсаги 5-6 тадан очилганида ўтказилиши керак бўлади.

Ноқулай об-ҳаво шароитлари сабабли уруғ чигит суви ёрдамида ундирилган майдонларда ғўза турли хил ривожланади. Бу ерларда дефолиацияни юқорида кўрсатилган миқдордаги кўсаклар очилгандагина, шунингдек, юқори қисмдаги кўсаклар етилгач ўтказиш тақозо этилади.

Бу йил ғўза дефолиацияси учун «юмшоқ» таъсир этадиган дефолиант — бутифос, «ўртача» таъсир этадиган дефолиант — хлорат-хлорид кальций дефолианти, «кучли» таъсир этадиган хлорат магний дефолианти фойдаланилади. Бу актив дефолиантларни қўлланилиш қоидасига риоя қилган ҳолда фойдаланиш лозим.

Дефолиация бошланишидан аввал колхоз ва совхозларнинг мутахассислари барча пайкаллардаги ғўзаларнинг пишиш даражаси ҳамда умумий ҳолатини текшириб чиқишлари, дефолиациянинг календарь муддатларини белгилашлари ва бу тадбирнинг ижросига ҳамиша қатъий раҳбарлик қилишлари керак. Дефолиацияни ўтказиш графигини хўжаликларнинг раҳбарлари кўриб чиқишлари ва тасдиқлашлари даркор.

Дефолиация самарадорлигини оширишда тупроқдаги намнинг мавжудлигига қараб ўсимлик тўқималарининг мустаҳкамлиги муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам буни ҳисобга олиб дефолиация бошланиш олдидан камроқ миқдорда бўлса ҳам сув тараш фойдалидир. Тупроқда намнинг бўлиши бутифоснинг самарали таъсир этишида муҳим аҳамият касб этади. Акс ҳолда бутифос жуда оз самара бериши мумкин.

Дефолиацияни муваффақиятли ўтказишда ҳавонинг ўртача ҳарорати ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Одатда ҳарорат қанча юқори бўлса, дефолиантлар шунча яхши таъсир этади, чунки, кун иссиқ бўлганда препаратлар баргларга яхши сингади ва модда алмашинуви имконини яратади. Бироқ, ҳавонинг пасайиши ҳамма дефолиантлар учун ҳам салбий таъсир этавермайди. Хлорат магний дефолианти ҳарорат паст бўлганда ҳам дуруст таъсир этаверади Шунинг учун ҳам ингичка толали пахта экиладиган майдонлардан ташқари ҳамма зоналарда дефолиацияни бутифос билан бошлаш керак. Бу препарат қулай муддатларда қўлланилганда барча зоналарда ўрта толали ғўзага самарали таъсир этадиган дефолиантлардан ҳисобланади. Ундан бир марта фойдаланиш баргнинг кўп қисмини тўкилишини, кўсакларнинг етилиши ва очилишини тезлатади.

Ғўза баргларини терим бошланиши олдидан тўктиришнинг муҳим шартларидан бири дефолиацияни куннинг қулай пайтларида ўтказиш саналади. Дефолиацияни тонг отиши билан самолётдан атрофдаги нарсалар аниқ кўринганда бошлаш ва соат 11 ларда — ҳаво ғафти кўтарилганда тугаллаш керак. Кечки пайтларда ишни кундузги ҳарорат тушганда (соат 16-17 лардан кейин) давом эттириш ва қоронғи тушмасдан тугаллаш мумкин.

Андижон, Сирдарё ва Тошкент областларининг кўпгина хўжаликларида бутифосни бир марта қўллангандан кейин машина теримини бошлаб юборишади. Ҳар учала препарат мавжуд бўлганида дефолиацияни бутифос билан бошлаш, хлорат-хлорид кальций билан давом эттириш ва хлорат магний билан тугаллаш керак.

Пахта териш машиналари буриладиган жойлар умумий дефолиациядан 3-5 кун аввал гектарига 15 килограммдан хлорат магний ёки гектарига 20-30 килограммдан хлорат-хлорид кальций билан ишланади. Дефолиантларнинг самарадорлиги кўпроқ унинг ҳар гектар ер ҳисобига сарфланиш нормасига боғлиқ бўлади. Нормадан пасайиб кетса барглар етарли миқдорда тўкилмайди, нормадан ошиб кетганда эса ғўза «куйиб» кетади ва барг ҳамда ҳосил элементлари қовжираб қолади. Бу ҳолда барглар яхши тўкилмайди, ҳосил органлари зарарланиб, пахта салмоғи ва сифатига салбий таъсир кўрсатади. Паст бўйли ғўзанинг гектарига 2 килограмм бутифос, 10 килограмм хлорат магний, 26 килограмм хлорат-хлорид кальций, ўрта бўйли ғўза майдонларининг гектарига 2.5 килограмм бутифос, 12 килограмм хлорат магний ва 30 килограмм хлорат-хлорид кальций, баланд бўйли ғўзалар майдонининг гектарига 3 килограммдан бутифос қўлланиш тавсия этилади. Ҳаво совиб қолса дефолиантлар сарфи нормасини 10-20 процент кўпайтириш керак. Шу муносабат билан керакли эритмаларни тўла тахтлаб қўйиш ва авиацияда бўлганидек ер устида ишлатиладиган агрегатларда ҳам суюқлик сарфи нормасига аниқ риоя қилиш даркор.

Препаратлар баргнинг айнан ўзига тушиши учун муҳим шартлардан бири самолёт 5 метрдан юқори учмаслиги ҳисобланади. Ана шундай ҳолатда препаратлар ғўзанинг барча ярусидаги баргларга сингади ва бир бор қилинган дефолиация ўз самарасини кўрсатади. Бу йил ғўза дефолиацияси учун пахта пайкали аҳоли пунктларига туташ бўлган жойларда ер усти агрегатларининг ҳамма турларидан кенг фойдаланиш керак бўлади, бу усулда бир бор ишлов берилгандаёқ самарали дефолиация таъминланади. Ер усти аппаратураси препаратларни ўсимликнинг ҳамма баргларига таъсир этиши учун имкон яратади.

Дефолиантлардан қўлланишда юқорида айтилган қоидаларга риоя қилиш самолётда ҳам, ер усти агрегатида ҳам бир марта самарали дефолиация ўтказиш имконини беради ва айрим хўжаликларда бўлганидек, такрорий дефолиацияга ҳожат қолмайди, бунинг учун кўп маблағ сарфланмайди. Дефолиантларнинг ҳамма турларидан фойдаланилганда дефолиацияни бир марта ўтказиш мумкин.

Ингичка толали ғўза дефолиациясининг айрим ўзига хос томонларини таъкидлаш керак. Бунинг учун ҳар гектар майдон ҳисобига 14-15 килограмм хлорат магний, 28-30 килограмм хлорат-хлорид кальций қўлланилади. Ингичка толали ғўза дефолиациясининг қулай муддатлари 5-6 тадан кўсак очилганда деб ҳисобланади.

Агар биринчи дефолиацияда у ёки бу сабабларга кўра баргнинг 70 процентидам ками тўкилса, кўп кутиб турмай 6-7 кун ўтгач такрорий дефолиацияни ўтказавериш керак. Бунда агар дефолиация бутифос билан ўтказилган бўлса, такрорий ишловда хлорат магний ёҳуд хлорат-хлорид кальцийдан фойдаланиш зарур. Хлорат-хлорид кальцийдан кейин такрорий ишлов учун хлорат магнийдан фойдаланиш мумкин. Хлорат магнийдан кейинги такрорий дефолиацияда фақат хлорат магнийдан фойдаланиш керак. Бунда хлорат магнийнинг сарф нормасини, албатта, кўпайтириш керак. Масалан, бутифосдан кейин гектарига камида 15-16 килограмм хлорат магний сарфлаш тавсия этилади. Акс ҳолда такрорий дефолиация кўзланган самарани бермайди ва учинчи марта дефолиация қилиш заруратини туғдиради Бундай ҳолларда хлорат магний дисикацияда белгиланган нормасида қўлланилади.

Дефолиация миқдорини кўпайтириш ноилож тадбир ҳисобланади. Бунда машина терими кечикиб кетади. Такрорий дефолиация ҳосил чўғига путур етказади ва унинг сифатини пасайтиради.

Дефолиация сифати кўпроқ сигналчиларнинг тўғри ишлашига боғлиқдир. Сигналчилар қатъий белгиланган масофаларда туришлари керак. Бу масофа самолёт ердан кўтарилмасдан аввал белгилаб олинади. Шундай қилинмаса, айрим участкалар қайта ишланиши, баъзилари ишланмай қолиши мумкин. Дарахтлар билан қуршалган далада пайкалнинг тўрт томонидан ишлаш керак.

Қўлланиладиган дефолиантлардан энг таъсирчани бутифос ҳисобланади. Бу препарат билан иш кўрилганида бутифос танага ва нафас йўлларига тушишидан сақланиш тавсия қилинади. Бутифос, шунингдек, бошқа дефолиантлар билан иш кўрилганида ҳар бир аэродромда жойлашган медицина ходимлари амалга оширадиган санитария-гигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш керак. Ҳамма аэродромларда душлар бўлиши, дефолиация билан боғлиқ бўлган ходимлар сут билан таъминланмоғи лозим.

Тавсияларни СоюзНИХИ олимлари, республика Қишлоқ хўжалик министрлиги мутахассислари тайёрлашган.

ОЛАМДА НИМА ГАП

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ХАНОЙ. Шонли юбилей — Октябрнинг 60 йиллиги байрамигача Вьетнам кинотеатрлари экранларида Совет Иттифоқи тўғрисида ҳикоя қилувчи 120 та бадиий ва ҳужжатли фильм кўрсатилади.

Вьетнам томошабинлари В. И Лениннинг Октябрь социалистик революцияси вақтидаги фаолиятини тасвирловчи киноленталарни, Улуғ Ватан уруши ва Советлар мамлакатида тинч қурилиш тўғрисидаги кадрларни томоша қиладилар. 1 ноябрдан бошлаб мамлакатнинг жануби ва шимолидаги барча шаҳарларда «Совет фильмлари ҳафталиги» очилади.

БУДАПЕШТ. Венгрия гражданларидан 20 мингга яқин киши бу йил Венгриянинг «Ибус» саёҳат бюроси йўлланмаси билан Совет Иттифоқида бўлди. Йил охиригача яна 18 минг турист СССРга келади. Уларнинг кўпчилиги Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига ўтказиладиган байрам тантаналарида қатнашади. Шонли сана арафасида олтита дўстлик поезди ВХРдан Совет Иттифоқига боради. Венгриялик туристлар тушган дўстлик теплоходи эса Одесса ва Новороссийскда бўлади. Сольнок, Эгер ва Сегеда каби қардош шаҳарларнинг вакиллари Улуғ Октябрь 60 йиллиги байрамида Таллин, Чебоксари, Одесса шаҳарларига борадилар.

ГАВАНА. Куба революциясини ҳимоя қилиш комитетлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига якшанбалик уюштирган эди. Бу якшанбаликда гаваналиклардан неча ўн минглаб киши қатнашди. Ишчилар, хизматчилар, студентлар, уларнинг оила аъзолари эрта тонгданоқ пойтахт кўчаларига чиқдилар. Уй-жой кварталларини обод қилиш ва кўкаламзорлаштириш соҳасида кўп иш бажарилди. Шаҳардаги кўпгина магистраллар атрофига кўчатлар ўтказилди, янги боғ ва гулзорлар барпо этилди.

КАНБЕРРА. Бу ерда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган фотовиставка очилди. Ранг-баранг фотосуратлар экспозицияси СССРнинг тарихини ва совет халқининг коммунизм қурилишида эришган муваффақиятларини тасвирлайди.

«Австралия — СССР» жамияти пойтахт бўлимининг президенти, федераль парламент депутати Кен Фрай виставкани очиш вақтида сўзлаган нутқида Улуғ Октябрь жаҳон тарихи тараққиётининг бутун бориши учун жуда катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтди. У Совет Иттифоқининг халқаро кескинликни юмшатиш учун, бутун дунёда тинчлик учун курашда актив роль ўйнаётганлигини айтди.

ЛУСАКА. Замбия пойтахтида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган «СССР: мамлакат ва кишилар» бадиий фотовиставкаси намойиш қилинмоқда. Виставканинг экспозицияси совет халқининг экономика, фан ва маданият, космик фазони ўзлаштириш соҳасида эришган муваффақиятларни, Совет Иттифоқининг тинчлик ва халқаро хавфсизлик учун олиб бораётган курашини тасвирлайди. Виставканинг махсус бўлими Совет — Замбия ҳамкорлигига бағишланган.

(ТАСС).

И. БРОЗ ТИТО АСАРЛАРИ ТЎПЛАМИ

БЕЛГРАД, 16 август. (ТАСС). Югославия пойтахтининг китоб жавонларида ЮСФР Президенти, ЮКС Раиси И. Броз Тито асарлари тўла тўпламининг дастлабки тўрт томи пайдо бўлди. Асарлар тўплами И. Броз Титонинг партия раҳбари сифатидаги фаолиятининг 40 йиллиги муносабати билан ЮКС Марказий Комитети Президиумининг қарорига биноан нашр этилмоқда.

И. Броз Тито асарларининг тўла тўплами Югославияда биринчи марта чоп этилмоқда. Бу асарлар 50 томдан иборат бўлади. Асарлар тўплами Югославия халқлари бахт-саодати йўлида, ер юзида тинчлик ва тараққиёт иши йўлида И. Броз Титонинг самарали, сиёсий, ҳарбий, давлат фаолиятини ифодалаб беради.

АФРИКА ШАРҚИЙ ЯРИМ ОРОЛИДАГИ ВОҚЕАЛАРГА ДОИР

АНТАНАНАРИВУ, 16 август. (ТАСС). Мадагаскар Демократик Республикасининг президенти Дидье Рацирака Сомали-Эфиопия можаросини бартараф этишда воситачилик қилишни таклиф этди. Малагасия радиосининг хабар қилишича, у Эфиопия ва Сомали давлатларининг бошлиқлари билан музокаралар олиб бориш учун воситачилик қилиш мақсадида ўзининг вакилларини юборишга қарор берди. Миллий халк мажлисининг раиси Люсьен Мишель Андриана-Рахиндзак, ташқи ишлар министри Ришар Кристиан-Реми ҳамда бошқа юқори лавозимдаги кишиларга ҳолис хизмат миссиясида иштирок этиш топширилди.

ЯУНДЕ, 16 август. (ТАСС). Либревилдан олинган хабарга қараганда, Африка бирлиги ташкилотининг раиси, Габон президенти Омар Бонго Сомали билан Эфиопияни «ҳамма душманчилик ҳаракатларини дарҳол тўхтатишга» чақирган.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● МАДРИД

Испаниянинг Малага вилоятидаги меҳмонхоналар ходимларидан 20 мингга яқин киши бир кунлик забастовка ўтказиши натижасида иш ҳақининг оширилишига ва ўзларининг касаба союз ҳуқуқлари маъмурияти томонидан тан олинишига муваффақ бўлди.

Забастовка вақтида кафе ва ресторанлар ёпилди, меҳмонхоналардаги хизматнинг ҳамма турлари барҳам топди.

Туристларнинг кўпгина агентликлари Испанияга сафарни бекор қила бошладилар. Бундай вазиятда туристлар мавсуми қизиб кетган бир пайтда ўз мижозларидан маҳрум бўлишдан қўрқиб қолган меҳмонхоналарнинг эгалари ёзги истироҳатнинг асосий районларидан бирида иш ташловчиларнинг талабларини қондирдилар.

● БИСАУ

Гвинея-Бисау республикаси ахборот ва туризм давлат комиссарлиги журналистларнинг биринчи миллий семинарини уюштирган эди. Бу семинар ўз ишини тамомлади. Семинар қатнашчилари икки ҳафта мобайнида матбуот ва радионинг тарихи ҳақида, журналистиканинг актуал проблемалари тўғрисида лекциялар эшитдилар, чет эл журналистлари билан учрашдилар.

● ЛУАНДА

Ангола Меҳнаткашлари миллий кенгаши, деб хабар қилди шу касаба союз бирлашмасининг бош секретари А. Ван-дунем, ҳозирги вақтда 322 мингдан зиёд кишини бирлаштиради.

У дўст мамлакатлардаги касаба союз ташкилотларининг Ангола меҳнаткашларига бераётган ёрдам ва мадади учун ташаккур изҳор қилди. Ангола меҳнаткашлари миллий кенгаши ҳам, деб таъкидлаб ўтди А. Ван-дунем, халқаро прогрессив касаба союз ҳаракати фаолиятига ўз ҳиссасини қўшади ва озодлиги учун курашаётган халқларга ёрдам ва кўмак беради.

● БАНГКОК

Япония бош министри Т. Фукуда уч кунлик расмий визит билан бу ерга келди. У икки томонлама муносабатларга доир масалалар юзасидан Таиланд раҳбарлари билан музокаралар олиб боради ва ҳар икки томонни қизиқтираётган халқаро проблемаларни, шу жумладан Япониянинг Жануби-Шарқий Осиё мамлакатлари билан иқтисодий муносабатларини муҳокама қилади. (ТАСС).

Г. ШМИДТНИНГ ИТАЛИЯГА ВИЗИТИ ҚОЛДИРИЛДИ

БОНН. 17 август. (ТАСС). ГФР ҳукуматининг расмий вакили бугун Бонида ГФР канцлери Г. Шмидтнинг 19 августда Италияга мўлжалланган визити қолдирилганлигини хабар берди. Ғарбий Германия ҳукуматининг бошлиғи Г. Шмидт визит вақтида музокаралар олиб бориш учун Италия министрлар Советининг Раиси Ж. Андреоти билан учрашиши керак эди. Бонида шу қарорга нималар сабаб бўлганлиги тўғрисида хабар қилинмайди. Аммо маҳаллий кузатувчиларнинг уқтириб ўтишича, бунга ҳарбий жиноятчи, гестапонинг Италия пойтахтидаги собиқ бошлиғи Г. Каплернинг ҳарбий госпиталдан ўғирлаб кетилганлиги туфайли иккала мамлакат ўртасидаги «муносабатларга доғ тушганлиги» сабаб бўлди.

Обзорчилар Г. Каплер ГФР территориясида эканлиги маълум бўлиши биланоқ муайян доиралар пропаганда кампаниясини бошлаб юборганлигини таъкидламоқдалар. Бундан мақсад Италия маъмурларининг ҳарбий жиноятчини қайтариб бериш тўғрисидаги талаби гўё «конституцион мулоҳазаларга кўра мумкин эмаслигини» исбот этишдан иборат.

Ҳарбий жиноятчи яшириниб ётган Люнебург шаҳри прокуратурасининг вакили маъмурлар «Г. Каплерни қидирмоқчи эмас ва у қамоққа олинмайди» деб айтган.

ПОРАХЎРЛИКДА АЙБЛАНАДИЛАР

ДЕҲЛИ, 16 август. (ТАСС). Бу ерда аввалги маъмурият составига кирган бир группа шахслар қамоққа олинганлиги расмий равишда эълон қилинди. Қамоққа олинганлар каторида Ҳиндистон собиқ бош министрининг шахсий секретари ҳам бор.

Қамоққа олинганлар порахўрликда айбландилар. Марказий тафтиш бюроси вакилининг айтишича, қўлга олинган кишиларнинг қароргоҳлари тинтув қилинган чоқда уларнинг жиноий ишларидан далолат берувчи ҳужжатлар топилган.

Эльблонгдаги «Замех» заводида 360 минг киловатт қувватга эга янги агрегат яратилмоқда. Корхона ишчилари қуввати 200 минг киловаттли агрегатлар ўрнини эгалловчи янги машина конструкциясини чуқур ўрганиш билан бирга унинг ишлаб чиқариш технологиясини ҳам пухта ўзлаштириб олишяпти. Бу беш йилликда мамлакатда қурилаётган электро станциялар 10 та шундай турбоагрегатлар билан таъминланади. Суратда: янги агрегат тайёрланаётган цехнинг умумий кўриниши.

ЦАФ — ТАСС фотоси.

Бободеҳқон ўз меҳнати самарасидан мамнун!.. Холдор ота Мадраҳимов қирқ икки йилдан буён сувчилик касбини шарафлаб келади. Андижон область Ленин районидаги Ленин номли колхоз аъзолари Холдор ота номини ҳурмат билан тилга олишади.

Суратда: тажрибали сувчи Холдор ота Мадраҳимов.

А. Абдураҳимов фотоси.

Совет Ўзбекистони. Редакция почтасидан

Москвадан мактуб

МАРДЛАР — МАНГУ ЯШАР

Ғарбий фронтдаги 31-армия составида Калинин шаҳридан Чехословакиягача бўлган фронт йўлини босиб ўтдим. Ана шу йиллар мобайнида санитария инструктори сифатида хизмат қилдим. 1943 йил февралида сафимизга Ўзбекистондан ҳам жангчилар келиб қўшилишди.

Гжатск, Вязьма, Сафоново шаҳарларини озод қилиб, Смоленск областидаги Ярцево шаҳрига яқинлашдик.

Қирқ учинчи йилнинг бешинчи сентябрида полкимиз Ярцево остонасидаги 706-тепалик учун шиддатли жанг бошлади. Душман олдиндан тайёрлаб қўйилган мудофаа истеҳкомларига жойлашиб олганди. Мен лейтенант Розиқ Давлатов командирлик қилган пулемёт взводи яқинида ўрнашиб олдим. Унинг тўртта пулемётидан учтаси сафдан чиқди. Тўртинчи пулемётнинг жангчилари ҳам оғир ярадор бўлдилар. Биз уларнинг жароҳатини боғлаб, панага олдик. Р. Давлатов пулемётдан тўхтовсиз ўқ ёғдирарди. Душман қаршилик ҳужумга ўтганда лейтенант кучли ўт очди. Гитлерчилар ўз окопларига қайтишга мажбур бўлдилар. Жанг майдонида кўпгина душман солдат ва офицерларининг мурдаси қолди. Бир вақт қарасам лейтенант отишни таққа тўхтатди. Фашистлар яна ҳужумга кўтарилдилар. Ана шу дақиқада Розиқ Давлатов пулемётини «сайратди». Орқамиздан жангчиларнинг: «Ватан учун, партия учун», «ура!» садолари янгради. Бизга ёрдамга етиб келган солдатларимиз душманни орқага суриб кетдилар.

Мен санитар қизлар билан бирга ярадорларга ёрдамлашардим. Бир вақт кўзим лейтенант Р. Давлатовга тушиб қолди. У пулемётнинг ёнида қонга беланиб ётарди. Унинг кўкрагига ўқ теккандн. Зудлик билан унинг ярасини боғладим-да, бир амаллаб дала госпиталига олиб келдим. У жуда кўп қон йўқотганди. Хонага дивизия сиёсий бўлими бошлиғи, полковник Г. И. Шифрин кириб келди. У менга ва лейтенантта партия билетини топширган эди. Ҳали хушига келмаган Розиқ полковник саволларига жавоб бера олмади. Аҳволи жуда оғир бўлгани учун унинг соғ қолишига умид йўқ эди. Шунинг учун ҳам биз полк командири Николай Семёнович Иванскийга лейтенантни ҳалок бўлгандир, деб айтдик. У жуда ачинди...

Шу кунгача мен лейтенант Розиқ Давлатовни оламдан ўтган деб ўйлардим. Полковник Шифрин ва Иванский ҳам, уни билган барча қуролдошлари ҳам Розиқ ҳалок бўлган, деб юришарди.

9 май — Ғалаба куни менинг ҳаётимда унутилмас воқеа юз берди. Шу куни Москвадаги Калинин проспектидаги «Гуллар» магазинимизга гулчамбарлар буюришди. Уларга лентaлар улаётганимда қуйидаги сўзларга кўзим тушиб қолди. «В. И. Ленинга, 31-армия ветеранларидан». Ветеранлар гулчамбарларни олгани келишди. Мен уларга 31-армия составида 133-Смоленск дивизияси 418-ўқчи полкида хизмат қилганлигимни ҳикоя қилиб бердим. Улар мен ҳақимда мазкур дивизия ветеранлар Советига маълум қилишларини айтишди. Эртасига цехда гулларни саралаётсам, мени кимдир йўқлаётганини айтишди. Залга чиқдим-у, ханг-у манг бўлиб қолдим. Кўзларимга ишонмасдим. Қаршимда 418-ўқчи полкининг командири Н. Иванский турарди. Мен унинг қучоғига отилдим. Полковник Шифрин билан сўрашаётганимда унинг орқасида турган киши «Наташа!» деб севинчдан қичқириб юборди. Қарасам ўша лейтенант Розиқ Давлатов жилмайиб турибди. Бу ҳаяжонли учрашувнинг гувоҳи бўлган кишиларнинг кўзлари ёшдан намланди. Ҳа, мардлар ўлмайди, улар мангу яшайди, деган гап ҳақ гап экан. Тўрттaламиз ўтириб, ўтган воқеаларни бирбир эсладик. Қуролдошларимиздан комсорг Александр Мальков, полк врачи Светляков, ҳамшира қиз Таня, пулемётчилардан Петр Иванов, Сулаймон Аҳмаджонов ва бошқа сафдошларимизни хотирлаб, сукут сақладик.

Ҳозирги кунда мен Белград областининг Шебекино шаҳрида яшовчи Н. С. Иванский, дивизиямизнинг ветеранлари Совети раиси, полковник Г. И. Шифрин, Сирдарё областида яшовчи Розиқ Давлатовлар билан хат ёзишиб тураман. Яқин кунларда Москвада яна учрашишга қарор қилганмиз. Мен учун тарихий, унутилмас воқеа бўлган бундай учрашувларни ҳар сафар тоқатсизлик билан кутаман.

Наталия Сергеевна КОЖИНА,
Калинин проспектидаги «Гуллар» магазинининг ходими. Собиқ санитария инструктори.
Москва шаҳри.

САВОЛ БЕРИНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ШИФОБАХШ НОЗ-НЕЪМАТЛАР

«Ҳурматли редакция! Гўзал диёримизда ширин-шарбат мевалар, тўйимли ва тансиқ сабзавотлар хилма-хил. Уларнинг ҳар бири ўз навбатида мазали ва шифобахш. Сабзавотлардан помидор ва бодрингнинг шифобахшлиги тўғрисида маълумот берсангиз!

Н. СОЛИХОВ,
«Узбексельмаш» заводи ишчиси.

ПОМИДОР

Сахий қуёшимиз нуридан баҳраманд бўлган помидор чиндан ҳам тотли ва шифолидир. Айни маромига етиб пишган помидор таркибида витамин «С» (40-60 миллиграмм), витамин B_1 (15), витамин B_2 (0,07), витамин РР (0,7) каротин ва киши танасига манзур бўладиган микроэлементлардан калий, кальций, магний, фосфор, темир бор. Помидорда беш процентгача қанд ҳам мавжуд. Ундаги органик кислоталар шафтоли билан рақобат қила олади. Ўзида ҳаёт учун керак бўладиган аминокислоталар сақлаши билан помидор олхўри билан тенглашади. Жумладан, унинг таркибида шифобахш глютамин, аланин, валин, тирозин, лейцин бор. Илмий далилларга қараганда, помидор ўзида 24 га яқин кимёвий ҳаётбахш элементларни сақлар экан.

БОДРИНГ

Картиллама бодринг сабзавотлар ичида алоҳида аҳамиятга эга. Юз грамм бодринг йигирма килокалорий қувват беради. Шу сабабли бодринг семиз кишиларга жуда фойдали. Бундай кишиларга бодрингдан қуйидагича фойдаланиш тавсия этилади. Бир ярим-икки килограмм сархил бодринг ва бир-икки дона қайнатилиб пиширилган тухум аралашмасини кун давомида истеъмол қилиб туриш лозим. Масаллиқ айтарли тузланмаслиги керак. Ундан олинадиган қувват беш юз калорий бўлиб, ўрта вазнли киши учун кунлик иш қобилиятини таъминлай олади. Бодринг ўзида нохуш асоратлар сабабчиси шовул кислотасини сақламайди. Шу туфайли бу неъматдан ғафар (подагра) хасталигини даволашда тавсия этиш ўринли.

Бодринг таркибида йод элементи бор. Бу нарса ўз навбатида паришонхотирлик ва атеросклероз касаллигининг олдини олади. Бодринг таркибидаги дағал тўқима киши аъзоларига енгил сингади.

Шуни эсда тутиш лозимки, меъда ва ичак фаолияти бузилган ва шу касалликларга мойил кишиларга бодрингни истеъмол қилиш тавсия этилмайди.

Бодринг бир вақтлар фақат Ҳиндистон ва Ҳинди—Хитойдагина экилган бўлса, ҳозир ҳатто 63 градус шимолий кенгликкача бўлган территорияда кенг экиб келинади.

М. НАБИЕВ,
А. АЛИМОВ,
доришунослар.

СССР ЯНГИ КОНСТИТУЦИЯСИ ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

МЕҲНАТ—РОҲАТ

СССР янги Конституцияси лойиҳасини кенг муҳокама қилаётган совхозимиз меҳнат аҳли айни кунларда ўзгача ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Лойиҳадаги ҳар бир модда, ҳар бир сатр совет кишисини ҳалол меҳнатга ундайди. Шунинг учун ҳам ҳалол меҳнат гўзал диёримизда шон ва шараф иши бўлиб қолган.

Шу меҳнат туфайли халқимизнинг ҳаёти фаровон, дастурхони тўкин бўлмоқда. Шу кеча-кундузда хўжалигимиз гўшт сотиш ярим йиллик планини 120 процентга, давлатга жун сотиш йиллик планини 110 процентга, мева сотиш планини эса 101 процентга бажардилар. Сенаж бостириш топшириғи 117,3 процентга уддаланди. Умуман, чорва моллар учун қишга етадиган дағал ем-хашак жамғарилди.

Янги Конституция лойиҳасининг 60-моддасидаги «Ижтимоий фойдали фаолиятнинг ўзи танлаб олган соҳасида ҳалол меҳнат қилиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига қаттиқ риоя қилиш меҳнатга лаёқатли ҳар бир СССР гражданининг бурчи ва шарафли ишидир» жумлани **«Ижтимоий фойдали фаолиятнинг ўзи танлаб олган соҳасида ҳалол меҳнат қилиш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомига қаттиқ риоя қилиш, меҳнат нормасини бажариш меҳнатга лаёқатли ҳар бир СССР гражданининг бурчи ва шарафли ишидир»** деб тўлдирилишини таклиф қиламан.

Э. АҲМЕДОВ,
Бахмал районидаги «Бахмал» совхозининг бош иқтисодчиси.

ХАЛҚ СУДЛАРИ

Сўнгги йилларда кишиларни қонунларни ҳурмат қилиш руҳида, меҳнатсеварлик, софдиллик руҳида тарбиялашга эътибор янада кучайди. Бундай тарбиявий ишларда жамоатчиликнинг таъсири тобора ортиб боряпти. Чунончи, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда халқ орасида катта обрў ва эътибор топган ўртоқлик судлари муҳим роль ўйнаётир.

Ўртоқлик судлари гражданларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, социалистик мулкни эҳтиёт қилиш, социалистик турмуш қоидаларига амал қилиш руҳида тарбиялашга даъват этилган. Кўпгина халқ судлари бу вазифани шараф билан бажармоқда. Бизнингча, жамият тараққиёти давомида бундай жамоатчиликнинг ўз-ўзини бошқарув органларининг фаолияти кучайиб боради. Шунинг учун ҳам уларнинг ролини лойиҳада ҳам кўрсатиш мақсадга мувофиқдир. Шуни ҳисобга олиб, СССР Конституцияси лойиҳасининг **20-бобига ўртоқлик судлари тўғрисида махсус модда киритишни** таклиф қиламан.

Ё. МОРДУХАЕВ,
юрист.

БОҒЛАР

Саёҳат айлабон кўрдим, ажойиб, мўътабар боғлар,
Анору анжир кўз-кўз қилур, ширин самар боғлар,
Қалам тутди қўлимга ёз дебон яхши асар боғлар,
Битарман таърифингизни қилиб сўзни гуҳар боғлар.

Уранглар боғ-роғларга бу Қарши даштини, дўстлар,
Бўшаштирманг мудом сиз шонли меҳнат шаштини, дўстлар,
Умрбод меҳнату роҳатнинг сурсанг гаштини, дўстлар,
Расулий дер: туну кун яшнасин, тўксин шакар боғлар.

Султон РАСУЛИЙ,
босмахона ишчиси.

Утган йили Бутуниттифоқ халқ хўжалик ютуқлари кўргазмаси бронза медалини олишга сазовор бўлган Наманган районидаги «Олвализор гуллари» деб номланган ансамбль ўзининг мазмунли ва мароқли репертуари билан томошабинлар олқишига сазовор бўлмоқда.

Суратда: (чапдан ўнгга). 1. Хонанда Озода Қаюмова. 2. Ансамблнинг навбатдаги чиқиши. 3. Саҳнада раққоса Роза Алиқулова.

Т. Каримов фотолари.

Гектаридан 52 центнер

ЯНГИЙЎЛ. «Коммунизм» колхози пахта усталари мавжуд 800 гектар ернинг ҳар гектаридан ўртача 52 центнердан «оқ олтин» йиғиб-териб олишга аҳд қилишган. Хўжаликнинг Ислом Икромов, Мажид Серекбоев бошлиқ бригадалари эса 55 центнерлик маррани кўзлаб меҳнат қилишяпти.

Илғор хўжалик азаматлари шу кунларда ҳосилга ҳосил қўшиш билан бир қаторда терим мавсумига ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар. «Зангори кема»лар, тележкалар теримга тахт қилиб қўйилди.

Т. ЮСУПОВ,
Тошкент области.

Раҳмат, одамлар

ТАЪЗИМ

Яхши одамлар ҳақида жаҳонга жар солиб, улардаги олижаноб фазилатларни барчага етказгим, дилдан тошиб-тошиб, қўшиқ қилиб куйлагим келади. Лекин бу ҳам камлик қилади. Чунки яхши одамлар ўзгалар манфаатини кўзлаб иш тутадилар. Бутун қалб қўри, инсонийлик туйғуси-ю, ғамхўрлик меҳргиёси билан шафқат кўрсатадилар. Йиқилганда суяб, дардга чалинганда ярасига малҳам бўладилар. Ҳам моддий, ҳам маънавий ёрдамларини аямай, ҳаётдан бутунлай умидини узган бемор қалбида қайта яшаш муҳаббатини уйғотадилар. Бунга ўз ҳаётимда содир бўлган бир воқеа яққол мисол бўла олади.

Мен Ленинск шаҳридаги 41-автобус-таксомотор паркида 12 йил шофёр ва кассирлик вазифасида ишладим. Иш жараёнида оғир шол касаллигига чалиниб қолдим. Автобаза касаба союз ташкилоти мени даволанишим учун тўрт марта санаторийга жўнатди. Аммо соғаймадим, касаллик тобора кучаяверди. Охири 1972 йил январь ойида бутунлай ётиб қолдим. Шу кундан бошлаб мени Ленинск шаҳридаги 2-касалхонага ётқизишди. Бу ерда врачлардан Абдурашид Абдураҳимов, Геннадий Фёдорович Киянец, Роҳилахон Нурматова, Саодатхон Мадумаровалар меҳрибонлик кўрсатдилар. Улар юксак тараққий этган ҳозирги замон медицинасининг барча имкониятларидан фойдаланиб, қандай бўлмасин мени оёққа турғазишга ҳаракат қилдилар. Ҳамширалардан Ҳафизахон Мадаминова ва Одилхон Джериковалар эса кеча-кундуз бошимда парвона бўлишди.

Аммо касаллигим вақти ўтган бўлганлиги сабабли тузала олмадим. Шундан кейин мени биринчи группа меҳнат инвалидлигига ўтказишди. Кўпдан буён юролмайман, уйдаман. Шундай бўлса ҳам меҳри дарё шифокорлар ҳамон ҳолимдан хабар олиб туришибди.

Мен оғир бетоблигимдан нолимайман ва моддий жиҳатдан қийналиб қолганим йўқ. Чунки меҳрибон одамлар доим мени йўқлаб туришибди, ўз ҳолимга ташлаб қўйишгани йўқ. Чунончи таксомотор паркининг директори Абдураззоқ Қўшоқов, касаба союз ташкилотининг раиси Неъматжон Саримсоқов, шофёр Ўлмасбой Эргашов ва бошқалар тез-тез уйимга келишиб, ҳам моддий, ҳам маънавий ёрдам кўрсатишяпти. Яқинда ўнта ҳашарчи 170 сўм пул, 20 дона тўсин, 30 та шифер, 10 та тахта, бўёқ, мих келтиришиб, уйимни ремонт қилиб беришди.

— Ўзингизга ва рўзғорингизга нимаики керак бўлса, тортинмай айтаверинг, бажонидил бажаришга тайёрмиз. Ўзим келолмаган пайтларимда идорадан бошқалар келиб, хабар олиб туришади, — деди директор Абдураззоқ ака Қўшоқов уйимизнинг ремонтига ўзи бош-қош бўлиб турган куни. Унинг бу меҳрибончилигидан бошим осмонга етди. Тўғрироғи, бутун дардимни унутиб, онадан янги дунёга келгандай бўлиб қолдим. Ёнингда шундай оқ кўнгил кишилар турганини ҳис қилганда нақадар кўнгил шодланади! Нечоғли дардингни унутасан!

Абдураззоқ ака ўшандан кейин ҳам яна бир неча марта келиб, ҳолимдан хабар олиб кетди. Бошқалар ҳам келиб туришибди. Хуллас, мен бирга меҳнат қилган коллектив аъзоларидан жуда миннатдорман. Қулим куксимда, миннатдорлигимни ифодалашга сўз тополмайман.

— Одамлар, ҳамкасблар, раҳмат сизларга!

С. МАМАТОВ,
Андижон область Ленинск шаҳар, Восточная кўчаси, 2-тупик, 3-уй.

ТАБИАТ ВА ИНСОН

МИНГ ЁШЛИ ЧИНОРЛАР

«Сен, Чинор — минг йиллик тарих гувоҳи, ўсимлик дунёсининг султони, шоҳи. Сен ўтмиш овози, кўзи-қулоғи. Сенда бордир элнинг қайғуси, оҳи, диёримни соябони, тоғи...».

Ургутнинг Юқоричинор манзилгоҳига бораверишда ёзиб қўйилган бу сўзлар қулоч етмас чинорлар тарихи, балки у ёш ниҳолларни экиб, кўкартирган, боғу роғларга айлантирган қўли гул одамлар таъриф-тавсифи. Уларнинг жасорат ва курашлари мадҳи ҳамдир.

Юқоричинор оромгоҳи Ургутнинг шифобахш, хушманзара тоғлари бағрида, жилға булоқлари бўйида жойлашган. Бу ерда 100 дан зиёд ёш ва кекса чинор кўкка бўй чўзиб турибди. Олимларнинг аниқлашича, чинорларнинг ёши 260-1000 йилдан иборат.

Дарвозадан кираверишдаги чинорга қўйилган тахтачада: «Чинорнинг ёши — 1000 йил, бўйи 48 метр, айланаси 12 метр» деган сўзларни ўқиймиз. Тоғ бағридан отилиб чиқаётган чашма ёнгинасидаги уч туп чинор бир гектарча жойга соя ташлаб турибди. Илдизлари бир-бири билан чирмашиб кетган бу чинорлардан энг каттаси 1000 ёшда. Бўйи эса 67 метр, айланаси 17 метр. Қолган иккитасиники эса 900-950 ёш, деб ёзиб қўйилган.

Чинорзордаги соя-салқин чашма бўйида меҳнаткашлар мириқиб дам олмоқдалар. Юқоричинор Ўзбекистоннинг биринчи оқсоқоли Йўлдош Охунбобоев, ўзбек халқининг асл фарзанди Усмон Юсуповларнинг оёғи етган табаррук маскан. Уларнинг чинорларни асраш, кўпайтириш ҳақидаги маслаҳатларига ургутликлар ҳамон бажонидил амал қилиб келадилар. Район колхозларига олиб борадиган йўл четлари, ариқ бўйларига чинор кўчатлари ўтқазилмоқда. Айниқса «Москва», «Правда», Ильич номли, Максим Горький номли колхозларнинг ерларида, Ургут шаҳридаги бир қатор хиёбонларда чинор кўчатлари ўтқазилиб парвариш қилишга алоҳида эътибор берилмоқда.

Яхшидан боғ қолади. Ҳа, ота-боболаримиз экқан дарахтлари қаторига ёш ниҳоллар ўтқазиш билан боғлар бағри ҳам кенгайиб бормоқда.

Б. ИМОМОВ.

ЧИРОЙ

Косон шаҳри кундан-кунга гулланиб, чирой очиб бормоқда. Бу ерда яқинда икки қаватли матбуот уйи, «Болалар дунёси» универсал магазини фойдаланишга топширилди.

Ҳозирги кунда шаҳарда беш қаватли 250 ўринли касалхона комплекси, икки қаватли маиший хизмат кўрсатиш уйи, ресторан, чойхона бинолари қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда.

И. УСМОНОВ.
Косон район партия комитетининг инструктори.

ТУРИСТИК БАЗА

Янгиқўрғон районининг «Нанай» совхозидаги «Кўксарой» туристик базасига Совет Иттифоқининг турли жойларидан туристлар келиб, кўнгилли дам олиб қайтадилар. Йилига 800 дан ортиқ турист ҳордиқ чиқарадиган бу масканда дам олиш кўнгилли ташкил этилган. Оромгоҳ бағрида дўстлик кечалари ва ҳар хил спорт ўйинлари ўтказилади. Шунингдек, областнинг диққатга сазовор жойларига экскурсиялар ва саёҳатлар уюштириб турилади.

Ж. БАДАЛБОЕВ.

Халқ назоратчилари фаолиятидан

ОЛДИНГИ САФДА

Бахтимиз Қомусининг янги лойиҳасида халқ контроли органларининг ишига, уларнинг давлат ва халқ мулкини асраш-авайлаш, талон-торож қилинишига йўл қўймаслик борасидаги фаолиятига юксак баҳо берилган. Совхозимиз назоратчилари СССР янги Конституцияси лойиҳасида баён қилинган ўзларининг ҳуқуқ ва бурчларини тўла англаган ҳолда иш олиб бориб, рейд ва текширишларнинг самарадорлигига эришмоқдалар.

Группамизнинг етти нафар комитет ва 23 нафар пост аъзоси бор. Жойларда тўққизта пост ташкил қилинган. Шу кунларда назоратчиларимиз янада фаол иш олиб бормоқдалар. Улар давлатга топширилаётган меваларнинг сифатли бўлишини таъминлаш, меҳнат интизомининг бузилишига йўл қўймаслик, даладагиларнинг унумли меҳнат қилишлари учун ҳамма шарт-шароитларни яратиб бериш сингари ишларни сезгирлик билан кузатиб туришибди. Ўтказаётган рейд ва текширишларимизнинг натижа ҳамда якунларини совхоз дирекцияси, партия ташкилоти ва комитет йиғилишларида кенг муҳокама қилиб, йўл қўйилаётган нуқсонларни тезда бартараф этиб бормоқдамиз.

Назоратчиларимиз болалар боғчалари ишлари устидан ҳам қатъий назорат ўрнатганлар. Яқинда халқ контроли группаси аъзолари совхознинг катта бухгалтери Муҳаммаджон Кенжаев раҳбарлигида Тўлқин қишлоғидаги 3-болалар боғчасида текшириш ўтказдилар. Бунда шу нарса аён бўлдики, боғчада болалар тарбияси ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Кичкинтойларни озиқ-овқат билан таъминлаш талабга жавоб бермайди, тарбия ишлари бўшаштириб юборилган. Бу рейд натижасини хўжалик дирекцияси билан ўтказилган қўшма йиғилишда муҳокама қилдик. Боғча мудираси ўз вазифасидан олиб ташланиб, унинг ўрнига тиришқоқ ва ҳаракатчан бошқа киши тайинланди.

Текширишларимизда группа ва пост аъзоларидан Одинахон Сатторова, Иброҳимжон Тожиев, Сатторжон Кенжаев, Мамадали Аҳмедов, Қурбонали Эсоналиев сингари халқ ва давлат мулки жонкуярлари фаол қатнашаётирлар. Муаззам Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи йилида катта ва шарафли вазифалар турибди. Бу юмушларнинг айримлари муваффақиятли бажарилди. Давлатга 10 тонна 400 килограмм пилла топширилиб, йиллик план анча ошириб бажарилди.

Барча ишларни тез ва соз бажаришда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда, халқ хўжалик планларининг сўзсиз бажарилишини таъминлашда назоратчиларимиз ҳамиша олдинги сафда бормоқдалар.

Ҳ. ЎРИНБОЕВ,
Ўзбекистон районидаги «Ўзбекистон» боғдорчилик-узумчилик совхози халқ контроли группасининг раиси.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ЙЎЛЛАР БЕХАТАР БЎЛСИН»

Газетамизнинг шу йил 4 май сонида юқоридаги сарлавҳа билан эълон қилинган мақола мамлакатимизда ҳаракат хавфсизлиги кўриги бошланганига бағишланган эди. Унда Давлат автоинспекцияси ходимлари йўл ҳаракати қоидаларини бузган ҳайдовчиларга нисбатан таъсирчан воситалар қўлланмаётганлари, йўл-транспорт ҳодисаларидан болаларнинг жароҳатланишига қарши кескин чоралар кўрмаётганлари ҳамда йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича айрим комиссиялар фаолияти талабга жавоб бермаётгани хусусида гап борган эди.

«ГЛАВТАШПАССАВТОТРАНС» БОШҚАРМАСИ ушбу мақола юзасидан қуйидаги мазмунда жавоб йўллаган:

Мақолада муҳим мавзу кўтарилган. Ҳақиқатан ҳам йўл-транспорт ҳодисалари олдини олиш — бу кишилар ҳаётини, саломатлигини сақлаш, қолаверса, халқ бойлигини асраш демакдир. Шулар назарда тутилиб, қатор тадбирий-чоралар ишлаб чиқилди. Газета танқидидан сўнг эса мақола бошқармада бу ишга алоқадор автотранспорт раҳбарлари ва мутахассислари иштирокида кенг муҳокама қилинди ва унда келтирилган фактлар муҳим эканлиги қайд этилди. Йўл ҳаракати хавфсизлиги бўйича комиссиянинг янги иш плани тузилди. Болаларнинг йўл-транспорти ҳодисаларидан жароҳатланишининг олдини олиш мақсадида йўл ҳаракати хавфсизлигининг барча катта инженерлари умумий таълим мактабларига бириктиб қўйилди.

Бош бошқарма бундан кейин ҳам йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш борасида мавжуд барча имкониятлардан тўлароқ фойдаланаверади.

ТАНҚИД БУРЧАГИ

ПАЙСАЛГА СОЛИНАЁТГАН ИШ

Шаҳар ижроия комитети раисининг қабулхонасида икки киши суҳбатлашиб ўтирарди.

— Сиз ҳам квартира олмоқчимисиз? — сўради улардан бири.

— Йўқ, ўзингизчи?

— Навбатимиз етибди, квартирага ордер олмоқчиман.

— Мен ҳам янги квартира олганимда сиздақа қувонган эдим. Афсуски, қувончим узоққа бормади. Янги квартиранинг қулайликларидан сира фойдалана олмадик. Шунинг учун квартирани алмаштирмоқчиман.

— Тушунтириброқ гапиринг, биз ҳам сиздақа доғда қолиб, кейин бармоқ тишлаб юрмайлик.

— Гап бундоғ, оғайни. Янги квартира олаётганимда нечанчи қаватданлигининг фарқига бормабман. Барибир эмасми, яшаш учун қулай бўлса бўлдида, дебман. Иссиқ сувдан оғиз очмасак ҳам бўлади, тўртинчи қаватга совуқ сув чиқмас экан.

— Ундай бўлса, квартирани олмай қўяқолайми?

— Олаверинг. Пастки қаватларида ҳар ҳолда совуқ сув бўлади...

Андижон шаҳри кун сайин чирой очмоқда. Янги-янги массивлар, замонавий уй-жойлар қад кўтармоқда. Бироқ қурувчиларнинг объектларни сифатсиз ишга туширишлари, уй-жойларга уланган сув ва газ тармоқларининг тўғри ҳисоб-китоб қилинмаслиги оқибатида қийинчиликлар туғилмоқда.

Ҳозир шаҳарнинг Охунбобоев массивида қад кўтарган 1, 2, 4-микрорайонларда минглаб аҳоли истиқомат қилади. Бу ерга кўчиб ўтган кишилар аввалига ниҳоятда қувонган эдилар. Лекин уй-жойлардаги қулайликлар уларга асқотмади. Шаҳар уй-жой бошқармасидаги мутасаддилар уй калитларини топшира туриб, «ҳозирча совуқ сувдан фойдаланиб туринг, кейинроқ иссиқ сув ҳам бўлади, ваннада яйраб чўмилсангиз, ҳаммаси эсдан чиқиб кетади», дейишди. Бироқ ҳанузгача иссиқ сувдан дарак йўқ. Бу ишни амалга оширишни Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги министрлиги номаълум сабабларга кўра пайсалга солиб келяпти.

Биноларнинг юқори қаватларидаги хоналарга совуқ сув чиқмаслиги кўпчиликни ранжитмоқда. Бугина эмас. Газдан фойдаланишда ҳам аҳвол ана шундай ачинарли. Негадир шаҳардаги совет ташкилотлари, уй-жой ва сув тармоқлари бошқармалари бу ҳақда жиддий ўйлаб кўрмаётирлар. Ахир саноат корхоналари ва марказий буғ қозонларини суюқ ёқилғи билан ишлашга ўтказиш, зарур бўлганда хонадонлардаги газ плиталарини сунъий газ билан таъминлаш, ичимлик сувдан фойдаланиш устидан назоратни кучайтириш уларнинг муҳим вазифаси эмасми?

А. ТЎЛАНОВ.

ТАНАДА ЎН ЕТТИ ЎҚ

ЛАТИШ ДИВИЗИЯСИДА ХИЗМАТ ҚИЛГАН ЎЗБЕК ЙИГИТИНИНГ ЖАСОРАТИ ҲАҚИДА

Улуғ Ватан урушининг суронли дамларида — 1941 йил кузида 201-латиш ўқчи дивизияси ташкил этилди. Унинг составида латишлар билан бирга рус ва украинлар, белорус ва ўзбеклар, грузин ва қозоқлар, хуллас, турли миллат вакиллари немис-фашист босқинчиларига қарши шиддатли жанглар олиб бордилар. Дивизия 1941 йилнинг 20 декабрида Москва остоналарида — Наро-Фоминск яқинида душманга қақшатқич зарба берди. 1942 йил баҳорида Старая Русса райони территориясида олиб борилган тенгсиз олишувларда дивизия солдат ва офицерлари жасорат намуналарини кўрсатдилар. СССР Халқ Комиссарлари Советининг буйруғига асосан дивизияга «43-гвардиячи латиш ўқчи дивизияси» номи берилди.

Латиш дивизияси гвардиячилари Калинин, Новгород, Псков областларининг кўпгина шаҳар ва қишлоқларини гитлерчилардан озод қилишда актив қатнашдилар, оғир шароитларда қўмондонликнинг жанговар топшириқларини шараф билан бажардилар. Қадрдон Латвиядан гитлерчиларни суриб чиқаришда мардонавор курашдилар.

Сунуплява деб ном олган «144-тепалик» учун бўлган жанг Улуғ Ватан уруши тарихидан алоҳида ўрин олган. Бу ерда бошқирд йигити Ҳакимян Ахметгалин взводидаги украин Петр Сироежкин, рус ўғлонлари Михаил Шкураков ва Василий Андронов, чуваш Федор Ашмаров ва Матвей Чернов, тожик Чўтоқ Ўрозов, татар Яков Шакуров, ўзбек Ўринбой Абдуллаев, қирғиз Тўқубой Тойғараев каби шерюрак жангчилар мисли кўрилмаган жасорат кўрсатиб, тепаликни қўлдан беришмади. Улардан 8 киши мардларча ҳалок бўлди, икки жангчи омон қолди. Уларнинг барчасига Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвон берилган.

Латвия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари А. Восс ҳам шу дивизиянинг 123-ўқчи полки бўлинмаларидан бирида комиссар бўлиб хизмат қилган ва кўпгина жангларда шахсий ўрнак кўрсатиб, ёвга қирон келтирган. Турли миллат вакиллари — интернационалчи солдат ва офицерлар дивизия байроғини шон-шуҳратга буркадилар.

Лекин, кўпгина шерзодлар жасорати турли сабабларга кўра, ҳаммага маълум эмас.

Шундайлардан бири — ўзбек йигити пулемётчи Рўзибек Охунбоевдир. Латвия Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти архивида қизиқ бир ҳужжатни ўқиб қолдик. Улуғ Ватан уруши жангоҳлари эпизодларини акс эттирган бу ҳужжатда ўзбек йигити Розбек Охунбоевнинг (афтидан Рўзибек Охунбоев бўлса керак) мислсиз қаҳрамонлиги ҳақида ҳикоя қилинган:

...43-гвардиячи латиш ўқчи дивизияси ва унинг составидаги 125-ўқчи полк 1943 йилнинг февраль-март ойларида Старая Русса шаҳрининг жанубишарқий қисмида душманга қарши оғир, шиддатли жанглар олиб борарди. Айниқса, 125-гвардиячи ўқчи полк солдат ва офицерлари қонга-қон, жонга-жон олиб, мардларча курашдилар. 26 февраль куни «Пенна» колхози яқинида немислар кўп куч тўплаб бир неча бор қарши ҳужумга ўтишди. Старая Русса—Холм магистрал йўлига чиқиб олишга уринишарди. Полкнинг пулемёт ротаси гвардиячилари саралангaн немис солдат ва офицерлари ҳужумини кетма-кет қайтариб, душманга катта талофот етказишди. Пулемётчи Розбек Охунбоев олдинги маррада туриб, эс-эсчиларни гутдек тўкди. Душман бизнинг мудофаамизни ёриб ўтолмай, тинкаси қуриб ,чекинишга мажбур бўлди...

Гитлерчилар нафасини ростлаб олгач, яна катта куч тўплаб, ҳужум бошлашди. Бизникиларни бир соатдан кўпроқ тўпга тутиб, осмондан бомбардимон қилишди. Натижада фрицлар бир оз силжиб, 29 март куни Пенна—Сичево йўлига чиқиб олишга муваффақ бўлди. 43-гвардиячи латиш ўқчи дивизиясига ҳар қандай қилиб бўлса ҳам, гитлерчиларни улоқтириб ташлаш тўғрисида жанговар буйруқ берилди. 30 мартдан бошлаб жанглар қизғин тус олди. Фашистлар жуда катта талофот кўришга қарамасдан, ўз ўликларини босиб, олға интилишар, турли хил қуроллардан отиб, ҳужум кетидан ҳужум уюштиришарди. Шундай ҳужумлардан бирида Охунбоев расчётидаги пулемётчилардан яна икки киши қаттиқ яраланди. Энди пулемётда унинг бир ўзи қолди. Охунбоев ортиқча тоқат қилиб туролмади ва рота командирининг сиёсий қисм бўйича ўринбосари лейтенант Николай Карпенкога юзланиб, бундай деди:

— Рухсат берсангиз мен пулемётимни фашистларга яқинроқ судраб борсам...

Станокли пулемётни судраганича ўқ тизилган ленталарни қўлтиқлаб иккаласи олға эмаклади. Фашистлар сезиб қолиб роса ўққа тутишди. Охунбоев билан Карпенко қалин қор уюмларини қўллари билан икки томонга суриб ўзларига йўл очиб боришарди. Улар гитлерчиларга жуда яқинлашиб қолишди. Немис солдатлари бало-қазодек тағин олдинга ёпирилишди. Улар кетидан офицерлари тўппончасини ялағочлаб келарди. Фашистлар иложликдан фақат олға интилишарди. Оралиқ 20 метрдан ошмасди. Охунбоев нишонга олиб яна отди, тағин қанчадан-қанча ажал уруғи эс-эсчиларни жаҳаннамга жўнатди. Батальон ҳужумга кўтарилди. Фрицлар бўлса қуроллардан узлуксиз ўт очиб, гранаталар ирғитди, бизникиларни яқинроқ йўлатмасликка уринди. Қайси бир граната шундоққина Охунбоевнинг оёқ учига келиб тушиб портлади. Жасур пулемётчи оёғининг уч жойидан яраланди. Карпенко яраларни дарҳол танғиб боғлади.

Гитлерчилар учинчи бор ҳужумга кўтарилди. Улар пулемётни ҳам, орқадан келаётган жангчиларимизни ҳам қуршаб олиш ниятида икки томондан ёриб кирмоқчи бўлишди. Буни Охунбоев билан Карпенко пайқаб қолиб, дам ўнг томондан, дам сўл томондан уларни беаёв ўққа тутишди. Душманнинг нияти амалга ошмади. Шу жангда пулемётчи Охунбоев яна тўрт жойидан ярадор бўлди.

— Душман яна ҳамла қилмоқчи, — деди орқадан келаётган комбат. Ҳадемай гитлерчилар тағин ҳужумга ўтишди. Охунбоев уларни яқинроқ келтириб, жаладек ўқ ёғдирди. Фашистларнинг бир қисми қочишга тутинди. Ўзбек йигити украин дўсти Карпенко билан ҳамкорликда пулемётини судраб, терга ботиб, олдинга интилди. Душман иккинчи позицияга чекиниб, қаттиқ қаршилик кўрсатди. Охунбоевнинг тағин 10 жойига ўқ-снаряд парчаси тегди. Довюрак пулемётчи 17 жойидан яраланган бўлса-да, жанг майдонини ташлаб кетмади. Батальон командирининг «жангдан чиқинг, госпиталга жўнатамиз», деган буйруғига «йўқ, қатра қоним қолгунча курашаман!», деб жавоб берди.

— Ўзбекнинг юраги — шернинг юраги! — деди бу гапларни эшитиб турган Карпенко баланд овоз билан. — Бугунги жангда ана шунга яна бир марта ишонч ҳосил қилдим.

Лейтенант Карпенко ҳам учтўрт жойидан яраланган эди. У ҳам жанг майдонини ташлаб кетишни ўзи учун ор деб билди. Пулемёт лентасида бор-йўғи 50 та ўқ қолган эди. Охунбоев бедармон бўлишига қарамай яна ҳужумга ўтган фашистларга қарата отди. Ҳа, сўнгги ўқ қолгунча отди...

43-гвардиячи латиш ўқчи дивизияси базасида 130-латиш ўқчи корпуси ташкил этилган. Шу корпус оператив бўлими бошлиғининг собиқ ўринбосари, ҳозир Рига шаҳрида истиқомат қилаётган истеъфодаги полковник Вольдемар Мартинович Пурмаль ўша жанг тафсилотини қуйидагича хотирлайди:

— Агар адашмасам, душманнинг бир неча бор қилган ҳужумини мардонавор қайтариб, гитлерчиларга қирон келтирган, тенгсиз курашда 17 жойидан яраланган ўзбек йигитининг исми Розбек эмас, балки Рўзибек эди. Менинг эслашимча, унинг фамилияси ҳам Охунбоев эмас, аксинча — Охунбобоев бўлиши керак. Душманга даҳшат солган пулемётчи ўзбек йигитининг жасорати тўғрисида «Латвияс стрелниекс» дивизия газетасида ҳам мақола босилганлигини ҳалиҳали эслайман. Афсуски, газетанинг ўша сонини архивдан тополмадим. Жасур йигит Рўзибек ўша жангда 17 жойидан яраланиб, пулемётидан сўнгги ўқни отиб бўлгач медицина-санитария батальонига, у ердан эса ҳарбий госпиталлардан бирига жўнатилган эди. Дивизия ҳам, корпус ҳам душманни мажақлаб, Ғарбга томон илгарилаб кетди. Шу боисдан довюрак пулемётчининг тақдири нима бўлганлигини айтолмайман. Балки у ҳаётдир — орамиздадир, серқуёш Ўзбекистонда яшаётгандир-а?!

— Ўн етти жойидан яралангaн бўлишига қарамай, жанг майдонини ташлаб кетмасликка Рўзибекни ким, нима мажбур қилди экан?

Бу саволимизга В. М. Пурмаль шундай жавоб қайтарди:

— Пулемётчи Рўзибек ҳақиқий ватанпарвар-интернационалчи эди. У Улуғ Октябрь, буюк Ленин ато этган бахтсаодатни, тинч ва осойишта турмушимизни кўкрак кериб ҳимоя қилди. Ватанга меҳрмуҳаббат, Коммунистик партияга чексиз садоқат туйғулари уни сўнгги ўқ қолгунча душмандан қасос олишга ундади.

Ҳа, Совет тузумида шундай бўлиши табиийдир.

Самад ҚОДИРОВ.
Тошкент — Рига — Тошкент.

ФОТОЛАВҲАЛАР

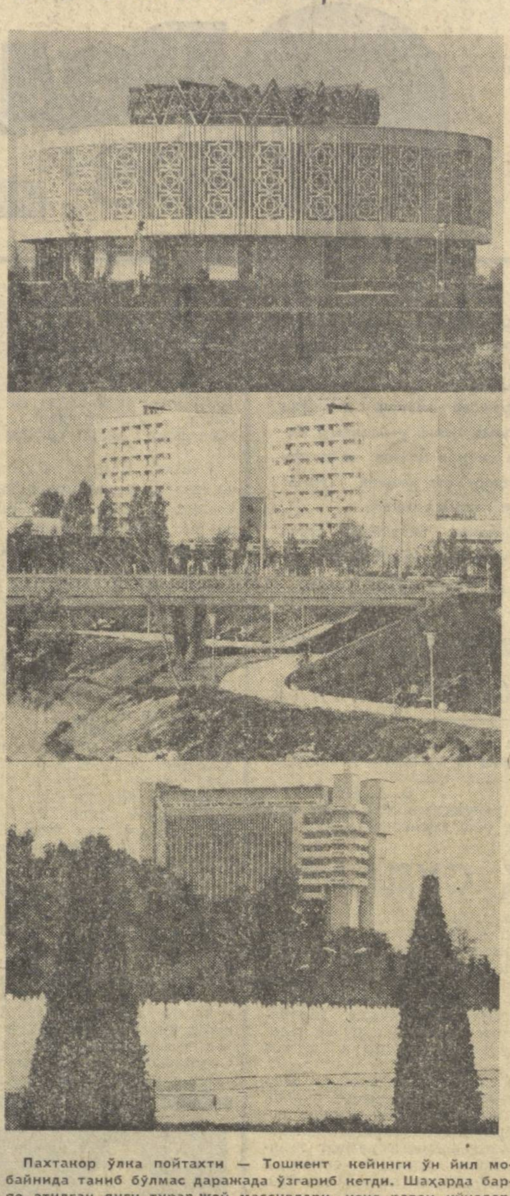

Пахтакор ўлка пойтахти — Тошкент кейинги ўн йил мобайнида таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Шаҳарда барпо этилган янги турар жой массивлари, кенг равон кўчалар, соя-салқин хиёбонлар, маданият ва санъатга оид кошонадек иморатлар СССР халқлари бузилмас дўстлигининг, қардошлик ва бунёдкорлигининг рамзига айланган. Янги Тошкентга ташриф буюрган меҳмон «Халқлар дўстлиги» музейи залларини (юқоридан биринчи сурат) айланганда табиий офатга қарши кўрсатилган жасорат билан танишади. Пастдаги суратларда эса «Марказ-6» кварталида салобат тўкиб турган кўп қаватли уй-жойлар ва шаҳар марказида қад ростлаб турган «Матбуот уйи»ни кўриб турибсиз.

В. Таран фотолари.

Реклама ва эълонлар

КОРХОНАЛАР, ҚУРИЛИШ ТАШКИЛОТЛАРИ, КОЛХОЗЛАР ВА СОВХОЗЛАР РАҲБАРЛАРИ, ҚУРУВЧИЛАР, ПРОРАБЛАР, МЕХАНИЗАТОРЛАР ВА АҲОЛИ

ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР территориясида (БУХОРО, ҚАШҚАДАРЁ, СУРХОНДАРЁ, САМАРҚАНД, СИРДАРЁ, ЖИЗЗАХ, ФАРҒОНА, АНДИЖОН, НАМАНГАН, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЛАРИ)

ТОШКЕНТ — ФРУНЗЕ — ОЛМАОТА, ЖАРҚОҚ — БУХОРО—ТОШКЕНТ ОРАЛИҒИДА БУХОРО ГАЗ ЧИҚАРИШ РАЙОНИНИНГ МАГИСТРАЛЬ ГАЗ ҚУВУРЛАРИ ЕТҚИЗИЛГАН ВА УЛАРНИНГ ТАРМОҚЛАРИ ШАҲАРЛАР ВА АҲОЛИ ПУНКТЛАРИГА ТОРТИЛГАН.

Газ қувурлари муҳофаза этиладиган зоналарда бирорта бинолар, иншоотларни қуриш, дала шийпонлари, хирмонларни жойлаштириш, пода учун сув ичиладиган ёки қўра ташкил этиш, силос хандағини қазиш, хашак ғарамлаш, пахтани қуритиш ёки сақлаш учун майдонлар очиш, қум ва бошқа карьерларни яратиш, ахлатхонага айлантириш, поя ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ёқиш, одамларнинг тўпланиши

ҚАТЪИЙ МАН ЭТИЛАДИ

Муҳофаза этилаётган зоналарда белгиланган қоидаларга хилоф равишда қурилган бинолар ва иншоотлар бузиб ташланади.

Магистраль газ қувурлари ўтказилган районларда йўллар қуриш, кабеллар, ётқизиш, водопроводлар ва бошқа ер ости коммуникацияларини ўтказиш газ қувурларининг эгалари билан олдиндан келишувга биноан амалга оширилади.

Газ қувурлари муҳофаза этилаётган зоналарда қурилиш ва тупроқ қазиш ишларини ўзбошимчалик билан бажариш газ қувурларининг авария бўлишига ва оғир оқибатларга олиб келиши мумкин.

Рухсатномаларни олиш учун қуйидаги адресга мурожаат этилсин: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Педагогика кўчаси, 31-«а» уй.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

124-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1977—78 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЭЛЕКТРОН-ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИНИНГ ОПЕРАТОРИ, ЭЛЕКТРОН-ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИ УЧУН МАЪЛУМОТЛАР ТАЙЁРЛОВЧИ ҚУРИЛМАЛАРНИ ИШГА ТУШИРИШ БЎЙИЧА ОПЕРАТОРЛАР, ЭЛЕКТРОН-ҲИСОБЛАШ МАШИНАЛАРИ ПРОГРАММАЧИСИ, СЕКРЕТАРЬ-МАШИНИСТКА, СЕКРЕТАРЬ-СТЕНОГРАФИСТКА ЧИЗМАКАШ.

Ўқиш муддати — 1 йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 17 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЎН СИНФ МАЪЛУМОТИ БЎЛГАН ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЯШОВЧИ, РЕСПУБЛИКАНИНГ БАРЧА ШАҲАРЛАРИДАН ЙЎЛЛАНМА БИЛАН КЕЛГАН ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юрти қошида ётоқхона мавжуд эмас.

ЎҚИШГА КИРГАНЛАР 30 СУМ ҲАЖМИДА СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР. Ўқиш аълочиларининг стипендияси 25 процентга оширилади. Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаган ўқувчилар олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг кечки ва сиртки бўлимларига конкурсдан ташқари қабул қилинадилар. Ўқувчилар билим юртини тамомлагач министрликлар, идоралар, партия ва давлат органлари, илмий муассасалар ва ташкилотлар ҳисоблаш марказлари ва Тошкент шаҳридаги лойиҳалаш-конструкторлик бюроларига ишга юбориладилар.

ЎҚИШ РУС ТИЛИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Қуйидаги ҳужжатларни топшириш тавсия этилади: директор номига ариза, маълумот ҳақида аттестат (асли), саломатлиги ҳақида справка, яшаш жойидан ва ота-онасининг иш жойидан справка, характеристика, паспорт, 4 та фотосурат (3х4 см.).

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Билим юрти адреси: Тошкент шаҳар, Киров райони, Хуршид кўчаси, 45-уй (51, 9, 60, 72-автобуслар, 25, 2, 16-трамвайларнинг «Геологоразведка» ёки «Ғалаба боғи» бекати). Билим юрти ҳисоблаш-кредит техникумининг орқасида, «Семашко» шифохонасининг рўпарасига жойлашган.

СПОРТ

ОТА-БОЛА ЕВРОПА ЧЕМПИОНИ

Киевда модель—кичик қайиқчалар суздириш бўйича ўтказилган Европа чемпионатида тошкентлик В. Чернов, А. Акимов ва ота-бола Разумовскийлар иштирок этишди. Мусобақада совет спортчилари 9 олтин, 7 кумуш ва 8 бронза медалларини қўлга киритишди. Ана шу олтин медаллардан иккитаси тошкентлик Разумовскийларга насиб қилди. Ўн тўрт мамлакатдан 460 спортчи иштирок этган мусобақада А. Разумовскийнинг ўғли Владимир ўсмирлар қатори куч синашиб, ўзи ясаган радио орқали бошқариладиган кичик қайиқчасини суздиришда юқори натижаларга эришди. Отаси эса, катталар қатори баҳслашди. Унинг қайиқчаси ҳам йўлдаги шартли тўсиқлардан муваффақиятли ўтиб, томошабинлар эътиборини қозонди. А. Разумовский жами 100 балл тўплаб пешқадамлик қилди. Шундай қилиб, ота-бола Разумовскийлар Европа чемпиони номига сазовор бўлдилар.

А. ИВАНОВ.

ТОШКЕНТЛИК ГИМНАСТИКАЧИНИНГ ЮТУҒИ

Польшанинг Забже шаҳрида ёш гимнастикачилар ўртасида ўтказилган халқаро мусобақа ниҳоясига етди. Болгария, Венгрия, ГДР, КХДР, Куба, Польша, Румыния, ЧССР ва СССР спортчилари иштирок этган бу баҳсда совет гимнастикачилари маҳорат кўрсатдилар. СССР терма командаси биринчи ўринни эгаллади. Иккинчи ва учинчи фахрли ўрин ГДР ва Венгрия терма командаларига берилди. Қизларимиз ҳам бўш келмай, биринчиликни қўлга киритишди. ЧССР ва Венгрия аёллар командаси қолган фахрли ўринларни эгаллашди. Шахсий ҳисобда ғолиблик қилганлар орасида тошкентлик А. Отахонов ҳам бор. У кўпкурашда 55,5 балл тўплаб, пешқадамлик қилган бўлса, халқа ва брусьядаги машқларда ҳам ғолиблик қилди.

Т. КИСТАНОВА.

ҒОЛИБЛАР АНИҚЛАНМОҚДА

Тошкентдаги марказий шахмат-шашка клубида республика очиқ биринчилиги баҳслари ниҳоясига етай деб қолди. Шахматчиларнинг ўнинчи тур ўйинларида Л. Маслов — Ю. Полозов учрашувида Л. Маслов устун келиб, очколарини саккизтага етказди. Г. Воинов эса, Е. Шварцманни енгиб, шунча очко жамғарди. Н. Айдаров — В. Егин ўйини кечиктирилди. Шундай қилиб, ҳозирча 8 очколи Л. Маслов билан Г. Воиновлар олдинда боришмоқда.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

Қишлоқ чиройи

Уйчи районидаги «Ленинград» колхози областда биринчи бўлиб хутор системасини тугатишга киришган хўжаликлардан бири.

— Хўжалигимизда бешта хутор системасидаги қишлоқ бор эди, — дейди колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Б. Отамирзаев. — Улар ўрнида замонавий уй-жой бинолари қад кўтармоқда. Қишлоқ ҳам шунга яраша чирой очмоқда. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланадиган кунгача хуторларни тугатиш ишлари поёнига етказилади.

Бош план асосида қурилаётган янги уй-жой биноларини колхозчиларга муддатидан илгари топшираётган Х. Охунов, М. Жаҳонгиров бошлиқ қурувчилар бригадалари ибратли меҳнат қилмоқдалар. Шимолий Фарғона каналининг сўлим қирғоғида бунёд этилган «Ғалаба» боғимиз эса меҳнаткашларнинг чинакам оромгоҳига айланиб бормоқда.

А. МЎМИНОВ.

АХБОРОТ

Автопарк ишга тушди

Қарши автобус таксомотор парки янги жойга кўчиб ўтди. Янги паркнинг фойдали майдони тўрт гектардан ортиқ бўлиб, 500 автомашинага мўлжалланган. Бу ерда ярим автомат диспетчерлик пункти, навбатчи механик ва шофёрларнинг дам олиши учун алоҳида хоналар бор. Паркда соатига 10 дан ортиқ автомашинани ювиб, тозалайдиган махсус мослама ҳам ишлаб турибди.

Автопаркни муддатидан олдин қуриб битказган «Ўзтрансспецстрой» трестининг 133-механизациялашган кўчма колоннаси бинокорлари шу кунларда автомашиналарни созлайдиган махсус ремонт базасини бунёд этмоқдалар.

Э. ЖЎРАЕВ.

Бахтли билетлар

Ленинград районидаги Ҳ. Ҳ. Ниёзий номли совхознинг тракторчиси Ғанижон Эргашевнинг омади келди. Унга Ўзбекистон ССР пул-буюм потереясининг иккинчи чиқарилишининг 068 номерли 07316 сериядаги билетига «Москвич-412» енгил автомашинаси ютуғи чиқди.

Навоий районидаги 3-ўрта мактабнинг ўқитувчиси Эшқул Жўраевнинг Ўзбекистон ССР пул-буюм лотереяси иккинчи чиқарилишининг 052 номерли 07538 сериядаги ва Фарғона область Олтиариқ районидаги Максим Горький номли колхознинг аъзоси Муҳтарам Ҳасановнинг Ўзбекистон ССР пул-буюм потереяси учинчи чиқарилишининг 184 номерли 13953 сериядаги билетларига эса «Жигули» автомашинаси ютуғи чиқди.

М. СУЛАЙМОНОВ.
А. НАИМОВ,
Т. УМАРОВ.

«Дилшод» ансамбли

Тўрақўрғон район маданият уйи қошидаги «Дилшод» халқ ансамбли қисқа, аммо сермазмуз тарихга эга. Ансамбль 1973 йилда ўтказилган «Чашма» телевизион конкурсининг лауреати. У ўша йилнинг бошида ўтказилган Бутуниттифоқ бадиий ҳаваскорлик кўригининг ҳам ғолиби бўлди.

Ансамбль куни кеча Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида ўтказиладиган «Наманган кунлари»да қатнашиш учун Москвага жўнаб кетди. Ансамблнинг истеъдодли солистларидан Н. Орипов, Ш. Асқаров, К. Назарова, М. Сотволдиева ва М. Мирзараҳимоваларнинг ижодий программаларида СССР халқларининг ранг-баранг куй ва қўшиқлари бор.

А. САЙДАҲМЕДОВ.

Самарали тажриба

Қишлоқларда ташкил қилинган биологик лабораториялар ғўза ва бошқа экинларнинг зараркунандаларини биологик усул билан йўқотиш соҳасида илмий-тадқиқот ишлари олиб боришяпти. Тухумхўр ҳашаротлар — ана шу зараркунандаларнинг кушандасидир. Урганч районидаги «Чапаев» номли, Боғот районидаги «Тошкент», Хонқа районидаги «Ленинград» колхозлари ва бошқа хўжаликлардаги лабораторияларда амалга оширилаётган биологик тажрибалар яхши натижалар бераётир.

Ф. ЗОҲИДОВ.

«ЎЗБЕКФИЛЬМ» ПАВИЛЬОНЛАРИДА

Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ўзбекфильм» киностудиясининг суратга олиш майдончаларида, цех ва павильонларида бир қатор янги бадиий фильмлар устида иш олиб борилмоқда.

Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати, кинорежиссёр Шуҳрат Аббосов раҳбарлигида суратга олинаётган картина «Оловли йўллар» деб номланган. Марказий телевидение буюртмасига мувофиқ экранлаштирилаётган мазкур кўп серияли бадиий фильм ўзбек совет адабиётининг асосчиси Ҳамза Ҳакимзода Ниёзийнинг ҳаёти ва ижоди ҳақида ҳикоя қилади. Фильм сценарийсини Социалистик Меҳнат Қаҳрамони адиб Комил Яшин, москвалик ёзувчи Борис Привалов, кинорежиссёр Шуҳрат Аббосовлар ёзишган. Бош ролни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ўлмас Алихўжаев ижро этади.

«Ўзбекфильм»да экранлаштирилаётган фильмлардан яна бири «Шиддаткор оққуш» деб аталади. Ушбу асар устида «Торларимиз сири». «Еттинчи жин» сингари фильмлари билан киномухлисларга яхши таниш бўлган Мухтор Оғамирзаев иш олиб бормоқда. Картина Орол балиқчилари, уларнинг ҳаёти ва шарафли меҳнати ҳақида ҳикоя қилади. Фильмдаги бош ролларддан бирини «Ёш гвардия» театрининг истеъдодли ёш артисти Мурод Ражабов ижро этмоқда. У бунгача «Оловли соҳил», «Қўқон воқеаси» картиналарида роль ижро этиб, санъат мухлислари эътиборини тортган эди.

Кинорежиссер Али Ҳамроевнинг янги картинаси — «Мевазорлик аёл»да эса Улуғ Ватан урушидан кейинги дастлабки йилларда содир бўлган воқеалар тўғрисида сўз юритилади.

А. РЎЗИЕВ.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлимининг

ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ КОНСУЛЬТАЦИЯ ПОЛИКЛИНИКАСИ

АҲОЛИГА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МЕДИЦИНА ХИЗМАТИ КЎРСАТАДИ.

медик-олимлар беморларни: терапия, эндокринология, неврология, гинекология, хирургия, урология, онкология, оториноляринголоғия, ортопедия ва травматология, кўз ва тери касалликлари, пуштсизлик ва сексуал патология ва бошқа касалликлар бўйича қабул қиладилар. Шунингдек, даволаш-диагностика кабинетлари ҳам бор.

Беморлар дам олиш ва байрам кунларидан ташқари ҳар куни қабул қилинади. Регистратура соат 8.00 дан ишлайди.

Поликлиника адреси: 700021. Тошкент шаҳри, Олмазор кўчаси, 57-уй.

РУС ТИЛИНИ ЧУҚУР ЎРГАНИШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ

1977—1978 ўқув йили учун 4 СИНФГА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Кирувчилар мактаб директори номига ёзилган ариза, 1-3 синфлар учун табеллар, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, соғлиғи тўғрисида справка (25, 63-формалар), турар жойидан справка, 3х4 см. ли 2 дона фотосурат, мактабдан характеристика топширадилар.

Адрес: 700135, Тошкент-135, Чилонзор, «Ц» квартали (29, 32, 33, 34, 50, 54, 70, 75, 79-автобуслар, 6, 11, 12-троллейбусларнинг «Шуҳрат» бекати).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20/VIII да (мавсум очилиши) **Дилором.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/VIII да **Оқшомдан тушгача,** 20/VIII да **Келинлар қўзғолони.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг гастроллари, «Субда цирк» аттракциони.**

Кино

ҚИШКИ БИНОДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Оқ Бим; Қора Қулоқ** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Оқ Бим, Қора Қулоқ— «ЧАЙКА», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат — «ҚОЗОҒИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бу қизалоқ менга ёқади — «НУКУС» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

ЁЗГИ БИНОДА

Оқ Бим; Қора Қулоқ — «ФЕСТИВАЛЬ» (21.00).

Ҳаво шарида фантастик саёҳат — «ХИВА» (21.00).

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги «Ўзгалвоветснаб» бош бошқармасининг иқтисодий масалалар бўйича бошлиқ ўринбосари

Яҳё Шайхуддинович ШАМСУДДИНОВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

12.00 — Янгиликлар. 12.10 — Мультфильм. 12.30 — «Ҳар доим бўлсин қуёш». 13.15 — Ҳовлимиз болалари (телеспектакль). 14.10 — Ҳужжатли фильм. 16.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.55 — Зангори патруль (бадиий фильм). 18.00 — Москва ва москваликлар. 18.30 — Югославиянинг халқ ижоди. 19.00 — Янгиликлар. 19.10 — «Универсиада—77» 20.00 — Асримизнинг асосий воқеаси. 20.15 — Фильм-концерт. 20.50 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 21.00 — Бизнинг биография. 1964 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Эстрада программаси. 23.50 — «Универсиада—77». 00.35 — Янгиликлар.

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — «Салют, Октябрь». 12.30 — Фильм-концерт. 12.55 — Отни ким эгарлайди (бадиий фильм). 18.30 — Қўғирчоқ фильм. 18.45 — Китоб бизнинг дўстимиз. 19.15 — Октябрь менинг тақдиримда. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — Шу куннинг қўшиқлари. 22.00 — «Вақт» (Москва). 22.30 — Бир миллион тонна «қаҳрабо дон» учун. 22.45 — Портлатилган дўзах (бадиий фильм).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Қаердасан, Аҳмед (бадиий фильм). 20.40 — Янгиликлар. 21.00 — Реклама. 21.10 — СССР Конституцияси лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида. 21.40— Ҳужжатли фильмлар.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — «Тонг еллари» (концерт). 9.30 — Кинофильмлардан қўшиқлар. 11.15 — СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 11.30 — Ю. Ражабий ва К. Мўминов ижро этган қўшиқлар. 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — Беш йиллик илғорлари ҳақида ҳикоя қиламиз. 13.30 — Жаҳон халқлари куйлари. 14.00—Уруғлик пахтани тайёрлашда нималарга эътибор бериш керак». 16.10—Ёшларнинг талабларига биноан концерт. 18.25—Москва. СССР Конституцияси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 19.00 — Саломатлик — туман бойлик. 19.,20 — «Юность Узбекистана». 20.25 — Э. Солиев қўшиқлари. 21.00 — Ўзбек халқ куйлари. 22.00 — Чорвадорлар учун кечки концерт. 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700 000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 * ТЕЛЕФОНЛАР:
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.

Р. 13379. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 193.